บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง รูปแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้านเศรษฐกิจโดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านดอนดู่ ต.ป่าสังข์ อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด ผลการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งผลการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้านเศรษฐกิจโดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านดอนดู่ ต.ป่าสังข์ อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด

ระยะที่ 2 ผลการสร้างรูปแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้านเศรษฐกิจโดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านดอนดู่ ต.ป่าสังข์ อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด

ระยะที่ 3 ผลการวิเคราะห์การทดลองใช้และประเมินผลรูปแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้านเศรษฐกิจโดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านดอนดู่ ต.ป่าสังข์ อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยระยะที่ 1

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้านเศรษฐกิจโดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านดอนดู่ ต.ป่าสังข์ อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 การสร้างสัมพันธ์กับชุมชน (Build-up Rapport) ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เพื่อพบปะกับบุคคลต่างๆ ในชุมชนที่มีส่วนสำคัญและเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานวิจัยหรือประชาชนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการวิจัย พูดคุยแนะนำตัวเองเพื่อให้ทุกฝ่ายได้ทราบถึงเป้าหมายและความต้องการการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในกิจกรรมการวิจัย อันจะช่วยให้ชาวบ้านเกิดความไว้วางใจ ซึ่งผู้วิจัยได้เดินทางไปแนะนำตัวในหน่วยงานดังต่อไปนี้

1. องค์การบริหารส่วนตำบลป่าสังข์ เพื่อเป็นการแนะนำตัวเพื่อแจ้งวัตถุประสงค์เพื่อเข้าทำการวิจัยในครั้งนี้ และขอพบกับนายกองค์การบริหารส่วนตำบลป่าสังข์ อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด

2. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลป่าสังข์ อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด

3. โรงเรียนบ้านร่องคำ ต.ป่าสังข์ อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด

4. ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 8 บ้านดอนดู่ ต.ป่าสังข์ อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด

กิจกรรมที่ 2 ผลการสำรวจและศึกษาบริบทชุมชนบ้านดอนดู่จากการลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลบริบทชุมชน พบว่า ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ การทำนาปลูกข้าว ปลูกพืชไร่และพืชสวน การประกอบอาชีพเกษตรกรรม ส่วนใหญ่ต้องอาศัยน้ำฝนจากธรรมชาติ ถ้าหากปีใดฝนไม่ตกตรงตามฤดูกาล พืชผลทางการเกษตรจะต้องเกิดความเสียหายเพราะประสบกับภาวะความแห้งแล้ง เมื่อเกิดความแห้งแล้ง คนหนุ่มสาวซึ่งเป็นวัยแรงงาน ต้องอพยพจากถิ่นเข้าไปหางานทำในถิ่นอื่น เช่น ในอำเภอจตุรพักตรพิมาน ในตัวจังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดอื่นๆ และกรุงเทพมหานคร

1. สภาพของชุมชน บ้านดอนดู่ หมู่ที่ 8 ต. ป่าสังข์ อ. จตุรพักตรพิมาน จ. ร้อยเอ็ด ปัจจุบันมีจำนวน 26 ครัวเรือน ผู้ใหญ่บ้าน คือ นายคำพา บัวทุม สภาพทั่วไปของหมู่บ้าน มีเนื้อที่ประมาณ 105 ไร่ เป็นพื้นที่ทำกิน 85 ไร่ ที่อยู่อาศัย 20 ไร่ จำนวนประชากรทั้งหมด 126 คน แยกเป็นชาย 75 คน และหญิง 51 คน สภาพเศรษฐกิจ อาชีพหลัก คือ ทำนาและรับจ้าง อาชีพเสริม คือ ปลูกผัก รับจ้างทั่วไป จักสาน สภาพทางสังคม มีโรงเรียนประถมศึกษา มีแหล่งเรียนรู้ชุมชน การสาธารณสุข มีสถานีอนามัยพื้นที่ มี อสม. องค์กรชุมชน มีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต มีกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และมีกลุ่มแม่บ้าน วัฒนธรรมประเพณี มีการจัดงานบุญเผวด งานบุญข้าวจี่ งานบุญทอดเทียนเข้าพรรษา งานบุญเบิกบ้าน บวงสรวงเจ้าปู่ตา และงานบุญรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ เป็นประจำทุกปี

2. นโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าสังข์

จากนโยบายของ อบต. การเก็บรวบรวมข้อมูลที่องค์การบริหารส่วนตำบลป่าสังข์ ในวันศุกร์ที่ 13 มกราคม 2555 เวลา 10.15 น. ณ ห้องทำงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลป่าสังข์ อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด โดยนายกองค์การบริหารส่วนตำบลป่าสังข์ ได้ให้การต้อนรับคณะผู้วิจัย พร้อมบรรยายและให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับนโยบายส่งเสริมชุมชนในด้านอาชีพ โดยเน้นการนำแนวคิดด้านเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้เพื่อการพึ่งพาตนเอง เช่น การปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ และการผลิตเพื่อเป็นสินค้าตามแนวทางขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าสังข์ โดยมีนโยบายเกี่ยวกับการแปรรูปผลิตภัณฑ์ในชุมชนว่า หากชาวบ้านต้องการทำการแปรรูปผลิตภัณฑ์ชุมชนประเภทต่างๆ นั้นทางองค์การบริหารส่วนตำบลป่าสังข์ให้การส่งเสริมอย่างเต็มที่ โดยเน้นถึงการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติจริง การสร้างโครงการ แผนการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

และกิจกรรมใดๆ ต้องชัดเจนและเป็นรูปธรรม ซึ่งสามารถปฏิบัติเป็นจริงได้ ส่วนงบประมาณในการสนับสนุนกิจกรรมนั้นทางองค์การบริหารส่วนตำบลป่าสังข์ พร้อมที่จะสนับสนุนอย่างเต็มที่ พร้อมทั้งให้ความสะดวกให้แก่นักวิชาการ นักพัฒนา กลุ่มวิสาหกิจ และกลุ่มอื่นๆ ซึ่งที่ผ่านมาให้การสนับสนุนด้านงบประมาณมาโดยตลอด โดยเน้นให้ชุมชนทุกชุมชนตระหนักถึงการพึ่งพาตนเอง ดังนี้

2.1 ด้านการลดรายจ่าย ได้แก่ การปลูกผักสวนครัวรั้วกินได้ รณรงค์ลด ละ เลิก อบายมุขในหมู่บ้าน ใช้ไฟฟ้าเฉพาะที่จำเป็น โดยการแจ้งในที่ประชุมหมู่บ้าน และประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย

2.2 ด้านการเพิ่มรายได้ ได้แก่การปลูกพืชหมุนเวียนหลายชนิด การทำอาชีพเสริม เช่น ทอผ้า ทอเสื่อ แปรรูปสมุนไพร

2.3 ด้านการประหยัด ได้แก่ การวางแผนการใช้จ่ายเงินเพื่อให้มีเงินออม มีกิจกรรมการออม ได้แก่ การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์

2.4 ด้านการเรียนรู้ ได้แก่การจัดอบรมและศึกษาดูงานด้านเศรษฐกิจชุมชนเพื่อการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน มีศูนย์เรียนรู้ชุมชนของหมู่บ้าน

2.5 ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ได้แก่ การปลูกพืชเศรษฐกิจต่างๆ เช่น มันสำปะหลัง ข้าวโพด พริก รณรงค์การทิ้งขยะให้ถูกที่ การคัดแยกขยะ การไม่ปล่อยของเสียลงในแม่น้ำ ลำคลอง กิจกรรมการพัฒนาหมู่บ้านโดยการเผา ถางหญ้าริมถนนภายในหมู่บ้าน

2.6 ด้านการเอื้ออาทรต่อกัน ได้แก่ การจัดตั้งกลุ่มฌาปนกิจสงเคราะห์ การจัดกิจกรรมวันผู้สูงอายุ

3. ปัญหาของชุมชน

จากการลงพื้นที่ผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยได้ประสานกับผู้ใหญ่บ้านและคณะกรรมการหมู่บ้านดอนดู่ไว้ล่วงหน้า ซึ่งผู้ใหญ่บ้านก็ได้ประสัมพันธ์ให้ชาวบ้านให้เข้าร่วมประชุมในวันจันทร์ที่ 16 มกราคม 2555 เวลา 17.00-22.00 น. ณ ที่ทำการศาลาประชาคมหมู่บ้านหมู่ที่ 8 บ้านดอนดู่ ต.ป่าสังข์ อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด เมื่อถึงเวลาตามที่กำหนดไว้มีชาวบ้านเริ่มเข้ามาในบริเวณศาลาประชาคม ผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยได้ให้ชาวบ้านลงชื่อเพื่อเป็นการลงทะเบียนพร้อมกับถามว่า “พร้อมที่จะเข้าร่วมโครงการด้วยหรือไม่” จากผู้ที่เข้าร่วมประชุมและลงทะเบียน จำนวน 26 คน หลังจากลงทะเบียนครบทุกคน ได้เริ่มดำเนินการประชุม โดยการแนะนำตัวของผู้วิจัย และได้แจ้งหัวข้อในการทำวิจัยเรื่อง “รูปแบบการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้านเศรษฐกิจโดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบ้านดอนดู่ ต.ป่าสังข์ อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด" จากนั้นก็ได้กล่าวถึง วัตถุประสงค์การวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย และประโยชน์ที่คลาดจะได้รับจากการวิจัยในครั้งนี้

จากนั้น นายคำพา บัวทุม ผู้ใหญ่บ้าน ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ในการจัดประชุม ว่า

"เนื่องจากผู้วิจัยได้เข้ามาในพื้นที่และสำรวจหมู่บ้านใน ต.ป่าสังข์ อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด และได้พบว่าบ้านดอนดู่ เป็นหมู่บ้านที่ขาดโอกาสในการพัฒนา ผู้วิจัยจึงเกิดความสนใจและได้ขออนุญาตทำการวิจัยในพื้นที่บ้านดอนดู่ ผู้ใหญ่บ้านเองก็มีความยินดีเป็นอย่างยิ่ง จึงได้เชิญทุกท่านเข้ามาร่วมประชุม เพื่อให้เสนอปัญหาและหาวิธีแก้ไขปัญหาร่วมกันในการเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจโดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนของเรา"

ผลการประชุม ในการศึกษาปัญหาได้พบ ประเด็นของปัญหามากมายหลายปัญหา แต่ผู้วิจัยได้นำมาเฉพาะประเด็นหลักๆ ดังนี้

จากการประชุม นายป้อง สุวรรณวิเศษ ปราชญ์ชาวบ้านด้านวัฒนธรรม ได้ขออนุญาตที่ประชุม โดยกล่าวว่า "ผมขอสรุปปัญหาที่พบในอดีตที่ผ่านมา ซึ่งบ้านดอนดู่พบปัญหาเหล่านี้และไม่สามารถแก้ไขได้ คือ 1) ขาดความรู้ในการประกอบอาชีพและขาดการสนับสนุนอาชีพเสริมจากหน่วยงานภาครัฐ 2) ขาดการฝึกอบรมอาชีพเสริม 3) มีภัยแล้งทุกปี ทำให้ขาดน้ำเพื่อทำการเกษตรในหน้าแล้ง 4) ขาดทุนหมุนเวียน และอื่นๆอีกมากมาย ที่เป็นปัญหาอยู่ทุกวันนี้"

4. ความต้องการของชุมชน

การวิเคราะห์ความต้องการของชุมชน คณะผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากผู้ใหญ่บ้าน บ้านดอนดู่ เพื่อเชิญชวนชาวบ้านเข้าร่วมในการเสนอปัญหาและสำรวจความต้องการ ในช่วงเย็นวันพุธที่ 18 มกราคม 2555 ณ ศาลาประชาคมในหมู่บ้าน

ในการประชุม ซึ่งผู้ใหญ่บ้านเป็นประธานในการดำเนินการจัดประชุม โดยการกล่าวแนะนำตัวผู้วิจัยพร้อมกับคณะผู้วิจัย จากนั้นประธานได้กล่าวนำ เกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้านให้เป็นหมู่บ้านที่สามารถเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้านเศรษฐกิจโดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพึ่งพาตนเองได้ โดยการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ และได้กล่าวว่า

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

“ หมู่บ้านเราเป็นหมู่บ้านหนึ่งที่ขาดโอกาสในการพัฒนาพอสมควร ซึ่งเราจะเห็นได้จากการมีโครงการต่างๆ เข้ามาในหมู่บ้านของเรา พอพวกเราทำอยู่ระยะหนึ่งแล้วก็หยุดไป ขณะนี้ก็เป็นโอกาสดีที่มีผู้เข้ามาทำวิจัยในหมู่บ้านเรา ซึ่งหมู่บ้านของเราจะได้มีโอกาสสะท้อนปัญหาและความต้องการให้ทางผู้ใหญ่ทางส่วนกลางได้รับทราบ โดยผ่านผลงานวิจัยของคุณโกมินทร์ กุลเวชกิจ และอีกประการหนึ่งหมู่บ้านเราก็จะได้มีโอกาสได้พัฒนาได้อย่างถูกหลักวิชาการมากขึ้น ที่ผ่านมาต่างคนต่างทำ”

นายพูนทวี วุฒิยา ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ได้เสนอในที่ประชุมว่า “ จากที่ผมได้ฟังการนำเสนอเบื้องต้นนั้น ผมมีความต้องการให้นำแนวคิดเกี่ยวกับการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ หรือ เศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติ เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย เหลือเก็บไว้ใช้ หรือนำไปขายเพื่อสร้างรายได้”

นายฉลอง สุวรรณวิเศษ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านได้เสนอในที่ประชุมว่า “หมู่บ้านดอนดู่ควรมีการจัดตั้งกลุ่มอาชีพขึ้น เพื่อดำเนินการเท่าที่ทำได้ก่อน พอทำไปได้ระยะหนึ่ง แล้วถึงเสนอของบประมาณจากภาคส่วนต่างๆ หรือขอความร่วมมือในการสนับสนุนในด้านต่างๆ เท่าที่จะทำได้ ถ้าเราคิดว่าได้งบประมาณมาก่อนถึงจะทำ เราก็ไม่ได้สักที และสิ่งที่เราจะทำได้เองในชีวิตประจำวัน โดยใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ แปรรูปผลิตภัณฑ์ในชุมชน และอื่นๆ”

สรุปประเด็นในการประชุม นายคำพา บัวทุม ผู้ใหญ่บ้าน ได้ถามความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมการประชุม แนวทางในการพัฒนา โดยได้ตั้งประเด็นหัวข้อในการประชุมเอาไว้ คือ หารูปแบบกิจกรรมที่ประชาชนต้องการในการพัฒนาโดยให้ผู้เข้าร่วมประชุมเลือกว่ากิจกรรมใดเป็นความต้องการของสมาชิกผู้เข้าร่วมประชุม โดยให้ผู้เข้าร่วมประชุมนำเสนอชื่อกิจกรรม วิธีการดำเนินการ ความเป็นไปได้ของกิจกรรม และลงความเห็นในแต่ละกิจกรรมโดยวิธียกมือเห็นด้วย พบว่า ชาวบ้านต้องการความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพเพื่อนำไปฝึกปฏิบัติในการลดรายจ่าย เช่น การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพใช้แทนปุ๋ยเคมี การทำเกษตรหมุนเวียนพืชไร่ การหารายได้เสริม การเรียนรู้จากหมู่บ้านพัฒนาตัวอย่าง การเรียนรู้แนวทางการดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ และการออม ซึ่งสรุปได้ดังที่ แสดงในตารางที่ 2

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละความต้องการด้านกิจกรรมการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนด้านเศรษฐกิจโดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านดอนดู่ ต.ป่าสังข์ อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด

(n = 26)

ข้อ	เนื้อหา	จำนวน	ร้อยละ	ลำดับ
1	การเพาะเห็ดนางฟ้า	15	58.00	6
2	การเลี้ยงกบ	10	38.00	9
3	การเลี้ยงเป็ด	24	92.00	3
4	การเลี้ยงสุกร	14	54.00	7
5	การเลี้ยงปลาดุก	13	50.00	8
6	การเลี้ยงไก่พันธุ์พื้นเมือง	25	96.00	2
7	การปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ	20	77.00	5
8	การเลี้ยงวัว	22	85.00	4
9	การไปทัศนศึกษาดูงานจากชุมชนต้นแบบ	26	100.00	1

จากตารางที่ 2 พบว่า หัวหน้าครัวเรือนต้องการเรียนรู้แล้วเข้าร่วมโครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้านเศรษฐกิจโดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านดอนดู่ ต.ป่าสังข์ อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด ตามความต้องการมากไปหาน้อยตามลำดับ ดังนี้ การไปทัศนศึกษาดูงานจากชุมชนต้นแบบ มากที่สุด ร้อยละ 100 รองลงมาคือ การเลี้ยงไก่พันธุ์พื้นเมือง ร้อยละ 96 การเลี้ยงเป็ด ร้อยละ 92 การเลี้ยงวัว ร้อยละ 85 และลำดับสุดท้าย คือ การเลี้ยงกบ ร้อยละ 38

ผลจากการเชิญชาวบ้านที่ยินดีเข้าร่วมโครงการวิจัยทั้งหมด จำนวน 26 ครัวเรือนในบ้านดอนดู่ ต.ป่าสังข์ อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด เพื่อประเมินความต้องการของชุมชน (Need Assessment) กำหนดรูปแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้านเศรษฐกิจโดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยได้นำเอาผลจากการประชุมสำรวจความต้องการมาเป็นแนวทางในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้านเศรษฐกิจ โดยการจัดลำดับตามความต้องการจากมากไปหาน้อย ดังนี้

ลำดับที่ 1 การทัศนศึกษาดูงานจากชุมชนต้นแบบ

ลำดับที่ 2 การเลี้ยงไก่พันธุ์พื้นเมือง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ลำดับที่ 3 การเลี้ยงเป็ด
ลำดับที่ 4 การเลี้ยงวัว
ลำดับที่ 5 การปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ
ลำดับที่ 6 การเพาะเห็ดนางฟ้า
ลำดับที่ 7 การเลี้ยงสุกร
ลำดับที่ 8 การเลี้ยงปลาดุก
ลำดับที่ 9 การเลี้ยงกบ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยระยะที่ 2

จากวัตถุประสงค์ของการวิจัยในระยะที่ 2 เพื่อสร้างรูปแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้านเศรษฐกิจโดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านดอนดู่ ต.ป่าสังข์ อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด จากผลการวิเคราะห์ความต้องการของชุมชน ผู้วิจัยได้นำมาสร้างเป็นรูปแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้านเศรษฐกิจโดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วยกิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 การเตรียมคนและเครือข่ายความร่วมมือ กิจกรรมนี้มุ่งเน้นให้เกิดความพร้อมในการดำเนินการ เป็นการเตรียมความพร้อมให้กับชาวบ้านเพื่อเป็นแกนนำในการปฏิบัติงานวิจัย ซึ่งมีการเตรียมคน 3 กลุ่ม คือ เตรียมคนในชุมชน เตรียมนักพัฒนา และเตรียมนักวิจัย ประกอบด้วย

กลุ่มที่ 1 ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนในหมู่บ้านดอนดู่ ต.ป่าสังข์ อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด จากจำนวนทั้งหมด จำนวน 26 ครัวเรือน มีครัวเรือนที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการ จำนวน 22 ครัวเรือน (คน) ดังนี้

1. นายป้อง สุวรรณวิเศษ
2. นางหนู สุวรรณวิเศษ
3. นายส่อ โหลนอก
4. นายพง สุวรรณวิเศษ
5. นายทองอินทร์ ตรีวุธ
6. นางนา โหลนอก
7. นางสุดใจ สุวรรณวิเศษ
8. นายคำพา บัวทุม

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม MAHASARAKHAM UNIVERSITY

9. นายพูนทวี วุฒิยา

10. นายฉลอง สุวรรณวิเศษ

11.นายชมพู สุวรรณวิเศษ

12. นางสาวจารุภา วรรณสิงห์

13. นายอุดม โหลนอก

14. นายพูนทวี วุฒิยา

15. นางสาวสำอาง สุวรรณ

16. นางปั่น สุวรรณวิเศษ

17. นายสมปอง บุญชาย

18. นางสมคิด ลำพา

19. นายเด่นนภา วุฒิยา

20. นางสาวสรินยา มะลิทอง

21. นายกิตติพล บุญชาย

22. นายคำพา บัวทุม

กลุ่มที่ 2 นักพัฒนา พัฒนาการชุมชน และกรรมการหมู่บ้าน จำนวน 10 คน ได้แก่

1. นางสาวกาญจนา ทองเกษม พัฒนาการอำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

2. นางเยาวลักษณ์ สมุทรศรี นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ สำนักงานเกษตรอำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

3. นายสุรชัย นพไชสง ปศุสัตว์อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ร้อยเอ็ด\

4. นายบุรินทร์ นามโคตร ประมงอำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

5. นายเมฆินทร์ เฉนียง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลป่าสังข์

6. นายคำพา บัวทุม ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 8 บ้านดอนดู่ ต.ป่าสังข์ อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด

7. นายพูนทวี วุฒิยา ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 8 บ้านดอนดู่ ต.ป่าสังข์ อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด

8. นายฉลอง สุวรรณวิเศษ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 8 บ้านดอนดู่ ต.ป่าสังข์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด

9. นายชมพู สุวรรณวิเศษ ส.อบต. หมู่ที่ 8 บ้านดอนดู่ ต.ป่าสังข์ อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด

10.นางสาวจารุภา วรรณสิงห์ ส.อบต. หมู่ที่ 8 บ้านดอนดู่ ต.ป่าสังข์ อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด

กลุ่มที่ 3 นักวิจัยและผู้ช่วยนักวิจัย จำนวน 10 คน ได้แก่

1. นายโกมินทร์ กุลเวชกิจ ผู้วิจัย

2. นางสาวศิรินารถ บัวสอน นักศึกษาปริญญาเอก สาขายุทธศาสตร์การพัฒนาภูมิภาค มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม รุ่นที่ 2

3. นายธนิต เหงี่ยมสมบัติ นักศึกษาปริญญาเอก สาขายุทธศาสตร์การพัฒนาภูมิภาค มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม รุ่นที่ 2

4. นายวิเชียร ศิริจันทร์ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลป่าสังข์

5. นางสาวกฤติยา เศษจันทร์ รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลป่าสังข์

6. นางยุพา นรชาน หัวหน้าส่วนคลัง องค์การบริหารส่วนตำบลป่าสังข์

7. นายสรศักดิ์ จันทร์เหลือง นักพัฒนาชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลป่าสังข์

8 นายสุภาพ ขันไชย กำนันตำบลป่าสังข์

9. นายวิพัฒน์ กอบัว รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลป่าสังข์

10. นายสมบัติ ขันไชย รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลป่าสังข์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

กิจกรรมที่ 2 การวิพากษ์โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้านเศรษฐกิจ

การพิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ (Project Appraisal and Identification) หลังจากการวิเคราะห์ปัญหาชุมชนแล้ว หัวหน้าครัวเรือนและนักวิจัยร่วมกันประเมินความต้องการของชุมชน กิจกรรมในขั้นนี้ เป็นกระบวนการตัดสินใจร่วมกันของชาวบ้านเพื่อคัดเลือกกิจกรรมที่ต้องดำเนินการ โดยดูจากความเหมาะสมตามความสามารถของสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการ โดยได้เลือกกิจกรรมดังต่อไปนี้

1. การทัศนศึกษาดูงานจากชุมชนต้นแบบ

2. การเลี้ยงไก่พันธุ์พื้นเมือง

3. การเลี้ยงเป็ด

4. การเลี้ยงวัว

5. การปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ

6. การเพาะเห็ดนางฟ้า

7. การเลี้ยงสุกร

8. การเลี้ยงปลาดุก

9. การเลี้ยงกบ

ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ(Workshop) การวิพากษ์โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้านเศรษฐกิจโดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ(Workshop) เพื่อวิเคราะห์ความเป็นไปได้ความเหมาะสมของกิจกรรมทั้ง 9 กิจกรรม ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของกิจกรรมที่จะนำไปปฏิบัติ ตามความต้องการของชุมชนในกิจกรรม ทั้ง 9 กิจกรรม พบว่ากิจกรรมที่มีความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติ จำนวน 7 กิจกรรม ซึ่งประเมินจากความพร้อมและความสามารถของชุมชน แสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ลำดับกิจกรรมที่ต้องการนำไปดำเนินการปฏิบัติตามความเหมาะสมของชุมชน

กิจกรรม/โครงการ	$\overline{X}$	ลำดับที่
1) การทัศนศึกษาดูงานจากชุมชนต้นแบบ	4.90	1
2) การเลี้ยงกบ	4.51	2
3) การเลี้ยงปลาดุก	4.25	3
4) การปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ	4.10	4
5) การเพาะเห็ดนางฟ้า	4.00	5
6) การเลี้ยงเป็ด	3.85	6
7) การเลี้ยงไก่พันธุ์พื้นเมือง	3.62	7

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

จากตารางที่ 3 การจัดเรียงลำดับกิจกรรรมตามผลการประเมินของนักวิชาการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทำการประเมินความเหมาะสมของกิจกรรม จากมากไปหาน้อย ดังนี้ การทัศนศึกษาดูงานจากชุมชนต้นแบบ การเลี้ยงกบ การเลี้ยงปลาดุก การปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ การเพาะเห็ดนางฟ้า การเลี้ยงเป็ด และการเลี้ยงไก่พันธุ์พื้นเมือง เพื่อความเหมาะสมในขั้นตอนการดำเนินการ ผู้วิจัยจึงได้จัดเรียงลำดับใหม่โดยอิงผลการประเมิน แล้ว

นำมาออกแบบสร้างแผนภูมิประกอบเพื่อให้เห็นความชัดเจนมากขึ้น ดังแสดงในแผนภูมิรูปภาพที่ 4.1

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แผนภาพที่ 3 รูปแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้านเศรษฐกิจโดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านดอนดู่ ต.ป่าสังข์ อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด

รายละเอียดของกิจกรรมการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้านเศรษฐกิจโดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านดอนดู่ ต.ป่าสังข์ อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้จัดกลุ่มกิจกรรมให้มีความเหมาะสมของกิจกรรม โดยนำกิจกรรมที่มีลักษณะเดียวกันมาจัดให้อยู่ในกลุ่มเดียวกัน เพื่อให้สะดวกในการอบรม ที่ต้องใช้เนื้อหาและวิทยากรคนเดียวกัน ซึ่งแสดงในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4 กลุ่มกิจกรรมแบ่งตามประเภทของกลุ่มในกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติจริง

กลุ่มกิจกรรม	กลุ่ม	กิจกรรมการดำเนินการปฏิบัติ	สมาชิก(คน)
รวมกลุ่ม	ศึกษาดูงาน	1.การไปทัศนศึกษาดูงาน	22 (ทั้งหมด)
1	ประมง	2. การเลี้ยงกบ	3
		3. การเลี้ยงปลาดุก	4
2	การเกษตร	4. การปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ	4
		5. การเพาะเห็ดนางฟ้า	3
3	ปศุสัตว์	6.การเลี้ยงเป็ด	4
		7. การเลี้ยงไก่พันธุ์พื้นเมือง	4

กลุ่มกิจกรรม รวมกลุ่ม : กลุ่มศึกษาดูงาน

กิจกรรมที่ 1 การไปทัศนศึกษาดูงาน

1. หลักการและเหตุผล

การทัศนศึกษาดูงาน คือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้จากความสำเร็จของผู้อื่นซึ่งใช้เวลาน้อย ชุมชนจะต้องมีโอกาสไปศึกษาดูงานชุมชนต้นแบบและการศึกษาดูงานนั้นเป็นกิจกรรมหนึ่งในกระบวนการพัฒนาในอันที่จะช่วยเพิ่มพูนความรู้ทักษะประสบการณ์ ให้กับประชาชนที่เข้าร่วมโครงการพัฒนา อีกทั้งเปิดมุมมองที่จะรับกับการเรียนรู้ในสิ่งใหม่ๆ สร้างความพร้อมให้แก่ชุมชน

การทัศนศึกษาดูงานมีประโยชน์อย่างมาก ทั้งในด้านความรู้ ความเข้าใจ ความคิด ความสัมพันธ์ การทำงานเป็นทีม นั่นคือ ช่วยกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน รวมทั้งแลกเปลี่ยนประสบการณ์ มุมมองความคิดเห็นต่างๆ ร่วมกันบนสถานการณ์เดียวกันหรือเหตุการณ์เดียวกัน ทำให้ได้เห็นถึงเทคนิควิธีการในการนำมาปรับใช้หรือการแก้ไขปัญหา อันที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ในการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนด้านเศรษฐกิจโดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านดอนคู่

2 วัตถุประสงค์ทั่วไป

2.1 เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการพัฒนามีความรู้ ความเข้าใจกระบวนการส่งเสริม

ความเข้มแข็งของชุมชนด้านเศรษฐกิจโดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านดอนดู่ และสามารถแก้ปัญหาการดำเนินงานให้กับตนเองได้

2.2. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการเกิดความคิดใหม่ๆ ที่จะนำมาใช้กับการพัฒนาชุมชนให้เกิดความเข้มแข็งในด้านเศรษฐกิจโดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.3. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการพัฒนาเกิดเจตคติที่ดีต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้านเศรษฐกิจโดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีพลัง มีกำลังใจมุ่งมั่นที่จะดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จ มีประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชน

3. กิจกรรมการเรียนรู้

3.1 การรับฟังบรรยายจากบุคคลในชุมชนต้นแบบ

3.2 การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของบุคคลที่ผ่านประสบการณ์จากการศึกษาดูงานจากชุมชนต้นแบบ

3.3 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสอบถาม การแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น

4. เวลาที่ใช้ทั้งหมด ประมาณ 1 วัน หรือสาธิตตามเวลาที่เหมาะสม

5. สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้

5.1 สื่อต่างๆ วิธีการพัฒนา การผลิต การจำหน่าย ตัวอย่างรูปแบบของผลิตภัณฑ์ที่ได้จากชุมชน

5.2 บุคคลที่ผ่านประสบการณ์ความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน

6. การประเมินผล

6.1 สังเกตพฤติกรรมความสนใจของสมาชิกขณะศึกษาดูงาน

6.2 สุ่มถามผู้เข้าร่วมศึกษาดูงาน เกี่ยวกับแนวคิดในการพัฒนาเพื่อประเมินผลความเข้าใจ

6.3 ให้สมาชิกแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นต่อความสำคัญและประโยชน์ของรูปแบบส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนด้านเศรษฐกิจโดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากการศึกษาดูงาน

7. งบประมาณและสิ่งสนับสนุน

7.1 ค่าจัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์เชิญเข้าร่วมประชุม 500 บาท

7.2 ค่าจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ จำนวน 1,000 บาท

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
Rajabhat Mahasarakham University

7.3 ค่าใช้จ่ายในการจัดการ การทัศนาศึกษาดูงาน กลุ่มเป้าหมาย 25,000 บาท

กลุ่มกิจกรรมที่ 1 : กลุ่มประมง

กิจกรรมที่ 2 การเลี้ยงกบ

1. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากสถานการณ์ความเป็นอยู่ในปัจจุบันที่มีอัตราประชากรมนุษย์เพิ่มขึ้นๆ และปริมาณความต้องการในการบริโภคเพิ่มขึ้นติดตามมากอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ขณะเดียวกันทรัพยากรธรรมชาติหรือแม้แต่ผลผลิตทางการเกษตรลดน้อยลงเป็นไปในลักษณะผกผัน โดยเฉพาะอาชีพเกษตรกรรมของพี่น้องเกษตรกร ที่ต้องอาศัยความชุ่มชื้นจากธรรมชาติถึง 75% นอกจากนั้นแล้วยังต้องพบกับความผิดหวังเมื่อจำหน่ายผลผลิตไม่ได้ราคา หรือถูกพ่อค้าคนกลางกดราคารับซื้อ สิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นต้นเหตุที่ ทำให้เกษตรกรต้องขวนขวายหาแนวทางในการประกอบอาชีพใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มรายได้ เช่น การขุดบ่อเลี้ยงปลา การเลี้ยงกบ แต่สำหรับการเลี้ยงกบนั้น ปัจจุบันเป็นที่น่าสนใจแก่เกษตรกรเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพราะกบเป็นสัตว์ที่เลี้ยงง่าย ใช้เวลาน้อย ลงทุนน้อย ดูแลรักษาง่าย และจำหน่ายได้ราคาคุ้มกับการลงทุน โดยเฉพาะในปัจจุบันมีตลาดต่างประเทศที่ต้องการสินค้ากบเปิดกว้างมากขึ้น กบนาที่เป็นผลผลิตของเกษตรกรเมืองไทยจึงมีโอกาสส่งจำหน่ายไปยังต่างประเทศมากขึ้นเช่นกัน และสาเหตุอีกอย่างหนึ่งที่มีผู้หันมาเลี้ยงกบกันมากขึ้น เพราะปริมาณกบที่อยู่ตามแหล่งธรรมชาติมีจำนวนลดน้อยลงทุกทีๆ เนื่องจากแหล่งที่อยู่อาศัยของมันถูกเปลี่ยนแปลงเป็นที่อยู่อาศัยของมนุษย์รวมทั้งการสร้างโรงงานอุตสาหกรรม การใช้สารพิษกำจัดศัตรูพืช การใช้ยากำจัดวัชพืช กำจัดปูนา ล้วนแล้วแต่มีส่วนทำลายพันธุ์กบในธรรมชาติให้หมดสิ้นไปแต่ละปีๆ ทั้งนี้รวมทั้งการจับกบมาจำหน่ายหรือการประกอบอาหาร โดยไม่มีการละเว้นกบเล็กกบน้อยเป็นการตัดหนทางการแพร่พันธุ์กบโดยอีกด้วย แต่ถึงกระนั้นก็ตาม ผู้เลี้ยงกบหลายรายต้องประสบความล้มเหลวในการเพาะเลี้ยงกบอันเนื่องจากการไม่เข้าใจการเลี้ยงโดยเฉพาะไม่เข้าใจในอุปนิสัยใจคอของกบ ซึ่งมีความสำคัญเพื่อประกอบการเลี้ยง เช่น กบมีนิสัยดุร้ายและชอบรังแกกัน การเลี้ยงกบคละกันโดยไม่คัดขนาดเท่า ๆ กันในบ่อเดียวกัน เป็นเหตุให้กบใหญ่รังแกและกัดกินกบเล็กเป็นอาหาร หรือไม่รู้ว่านิสัยใจคอของกบเป็นสัตว์ที่ชอบอิสรเสรี เมื่อสภาพที่เลี้ยงมีลักษณะโปร่ง เช่น เป็นอวนไนลอนทำให้กบสามารถมองเห็นทิวทัศน์ภายนอกมันจะกระตือรือร้น ที่จะดิ้นรนหาทางออกไปสู่โลกภายนอก โดยจะกระโดดชนอวนไนลอนจนปากบาดเจ็บและเป็นแผล เป็นเหตุให้ลดการกินอาหารหรือถ้าเจ็บมากๆ ถึงกับกินอาหารไม่ได้เลย

ก็มี อย่างไรก็ตามเอกสารคำแนะนำเรื่องการเลี้ยงกบนี้ จะแนะวิธีการเลี้ยงทั้งแบบกึ่งพัฒนาและการเลี้ยงแบบพัฒนา ทั้งนี้เพื่อผู้ที่สนใจจะได้ศึกษาวิธีการเลี้ยงแต่ละแบบเพื่อนำไปใช้ให้เหมาะสมกับพื้นที่ทุนทรัพย์และสิ่งแวดล้อมต่อไป

2. วัตถุประสงค์ทั่วไป เพื่อให้ผู้เข้าร่วมอบรมมีความรู้และความสามารถในการเลี้ยงกบ

3. กิจกรรมการเรียนรู้

3.1 การบรรยายความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดตั้งกลุ่มเลี้ยงกบ

3.2 การฝึกปฏิบัติในการเลี้ยงกบ

3.3 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสอบถาม การแสดงความรู้สึก และความคิดเห็น

4. เวลาที่ใช้ทั้งหมด 4 เดือน

4.1. รับฟังการบรรยาย จากวิทยากรและสาธิตวิธีการเลี้ยงกบ ใช้เวลา 1 วัน

4.2 ฝึกปฏิบัติจริง ใช้เวลา 4 เดือน

5. สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้

5.1 สไลด์ รูปภาพ ประกอบการนำเสนอความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเลี้ยงกบ

5.2 คู่มือวิธีการเลี้ยงกบ

6. การประเมินผลผล

6.1 สังเกตพฤติกรรมความสนใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมขณะจัดกิจกรรม

6.2 สุ่มถามผู้เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อประเมินผลความเข้าใจ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

7. งบประมาณและสิ่งสนับสนุน

7.1 ค่าจัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์และป้ายกลุ่มเลี้ยงกบ 400 บาท

7.2 ค่าใช้จ่ายในการจัดประชุมชี้แจงแก่กลุ่มทดลอง 1,500 บาท

7.3 ค่าวิทยากรติดตามผลการฝึกปฏิบัติการเลี้ยงกบ 2,000 บาท

7.4 ค่าอวนไนลอน 1,000 บาท

7.5 ค่าไม้ไผ่ 150 บาท

7.6 ค่าพันธุ์กบ ลูกกบจำนวน 1,500 ตัว (ตัวละ 3 บาท) รวม 4,500 บาท

7.7 ค่าน้ำมันในการเดินทางไปซื้อลูกกบ ค่าอาหารคณะที่ไปซื้อลูกกบ รวม 1,000 บาท

ตารางที่ 5 ตารางการอบรมและการฝึกปฏิบัติ หลักสูตรการฝึกอบรมการเลี้ยงกบ
(วันจันทร์ที่ 23 มกราคม 2555)

เวลา	รายการ	วิทยากร
08.30 – 09.00 น.	ลงทะเบียน	1.นายบุรินทร์ นามโคตร
09.00 – 10.30 น.	อบรมและสาธิตขั้นตอนการเลี้ยงกบ	2. ผู้วิจัยและผู้ช่วย
10.30 – 11.00 น.	พักรับประทานอาหารว่าง	
11.00 – 12.00 น.	อบรมและสาธิตขั้นตอนการเลี้ยงกบ	
12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน	
13.00 – 14.30 น.	ปฏิบัติการขั้นตอนการเลี้ยงกบ	
14.30 – 15.00 น.	พักรับประทานอาหารว่าง	
15.00 – 16.00 น.	ข้อควรปฏิบัติในการดำเนินการต่อไป	
16.00 – 16.30 น.	ถาม-ตอบปัญหาทั่วไป	

กิจกรรมที่ 3 การเลี้ยงปลาดุก

1. หลักการและเหตุผล

ทุกวันนี้เกษตรกรเริ่มหันมาทำการเลี้ยงปลาดุกมากยิ่งขึ้น ซึ่งการเลี้ยงปลาดุกนั้นสามารถเลี้ยงเป็นงานอดิเรกหรือเลี้ยงเป็นอาชีพประจำครอบครัวก็ได้ เพราะจะช่วยเก็บเศษอาหารที่เหลือให้เกิดประโยชน์ และสามารถทำรายได้ให้กับผู้เลี้ยงได้มาก และสามารถยึดเป็นอาชีพได้ แต่ทั้งนี้หากคิดจะทำจริงจังก็ควรจะศึกษาแนวทางในการเลี้ยง ทดลองการให้อาหารในแบบต่างๆ เพื่อพัฒนาการเลี้ยงปลาดุกของเราได้ด้วย จะได้มีพ่อและแม่พันธุ์ปลาดุก หรือยังจะส่งผลให้สามารถเพิ่มประสิทธิภาพและผลผลิตการเลี้ยงปลาดุกของเราเอง(ภาคผนวก ง)

2. วัตถุประสงค์ทั่วไป เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรม มีความรู้ความสามารถในการเลี้ยงปลาดุก

3. กิจกรรมการเรียนรู้

3.1 การบรรยายและสาธิตการเลี้ยงปลาดุก

3.2 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสอบถาม การแสดงความรู้สึก และความคิดเห็น

3.3 การลงมือปฏิบัติจริงในการเลี้ยงปลาดุก

4. เวลาที่ใช้ทั้งหมด จำนวน 4 เดือน

4.1 อบรม รับฟังการบรรยายและการสาธิต 1 วัน

4.2 ปฏิบัติจริง 4 เดือน

5. สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้

5.1 แสดงภาพถ่าย และภาพเคลื่อนไหวรูปแบบการเลี้ยงปลาดุก การสร้างมูลค่าเพิ่ม การจัดจำหน่าย

5.2 อุปกรณ์ที่ต้องใช้ในการเลี้ยงปลาดุก

5.3 คู่มือการเลี้ยงปลาดุก

6. การประเมินผลผล

6.1 สังเกตพฤติกรรมความสนใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมขณะจัดกิจกรรม

6.2 สุ่มถามผู้เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อประเมินผลความเข้าใจ

7. งบประมาณและสิ่งสนับสนุน

7.1 ค่าจัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์และป้ายกลุ่มเลี้ยงปลาดุก 500 บาท

7.2 ค่าอวนไนลอน 1,000 บาท

7.3 ค่าไม้ไผ่ 150 บาท

7.4 ค่าพันธุ์ปลาดุก ลูกปลาดุก จำนวน 1,000 บาท (ตัวละ 2 บาท) รวม 2,000 บาท

7.5 ค่าน้ำมันในการเดินทางไปซื้อลูกปลาดุก ค่าอาหารคณะที่ไปซื้อลูกปลาดุก รวม 1,000 บาท

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 6 ตารางการอบรมและการฝึกปฏิบัติ หลักสูตรการฝึกอบรมการปลาดุก
(วันอังคารที่ 24 มกราคม 2555)

เวลา	รายการ	วิทยากร
08.30 – 09.00 น.	ลงทะเบียน	1.นายบุรินทร์ นามโคตร
09.00 – 10.30 น.	อบรมและสาธิตขั้นตอนการเลี้ยงปลาดุก	2. ผู้วิจัยและผู้ช่วย
10.30 – 11.00 น.	พักรับประทานอาหารว่าง	
11.00 – 12.00 น.	อบรมและสาธิตขั้นตอนการเลี้ยงปลาดุก	
12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน	
13.00 – 14.30 น.	ปฏิบัติการขั้นตอนการเลี้ยงปลาดุก	
14.30 – 15.00 น.	พักรับประทานอาหารว่าง	
15.00 – 16.00 น.	ข้อควรปฏิบัติในการดำเนินการต่อไป	
16.00 – 16.30 น.	ถาม-ตอบปัญหาทั่วไป	

กลุ่มกิจกรรมที่ 2 : กลุ่มการเกษตร

กิจกรรมที่ 4 การปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ

1. หลักการและเหตุผล

ผักเป็นพืชที่ทุกคนต้องบริโภคเป็นประจำทุกวันไม่มากก็น้อยแตกต่างกันไป เนื่องจากผักประกอบไปด้วย สารอาหารที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์หลายอย่าง ได้แก่ วิตามินและแร่ธาตุต่าง ๆ โดยเฉพาะธาตุเหล็กและแคลเซียมแป้งและน้ำตาลจะเป็นแหล่งพลังงานและให้ความอบอุ่นแก่ร่างกายเซลลูโลสและไฟเบอร์ซึ่งช่วย ในระบบการย่อยอาหารและขับถ่ายของร่างกาย ช่วยให้เกิดพลังงานให้มีความต้านทานต่อโรคภัยไข้เจ็บต่างๆของร่างกาย และยังช่วยให้ร่างกายฟื้นหายจากโรคได้อย่างรวดเร็ว การได้บริโภคผักต่างๆ ที่ปลอดภัยจากสารพิษในปริมาณที่เหมาะสมเป็นประจำจะช่วยให้ร่างกายมีสุขภาพที่ดี และแข็งแรง ไม่เจ็บป่วยง่าย มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ในทางตรงกันข้ามหากร่างกายขาดอาหารประเภทผักหรือได้รับ ไม่เพียงพอหรือบริโภคผักที่มีสารพิษตกค้างในปริมาณมากเข้าไปจะทำให้ร่างกายอ่อนแอ ระบบต่างๆ ของร่างกาย ทำงานได้ไม่ปกติ อาจเกิดอาการผิดปกติขึ้น ทำให้ความต้านทานโรคต่างๆ ของร่างกายลดลง เพราะฉะนั้นผักจึง เป็นพืชที่นิยมบริโภคกันทุกครัวเรือน โดยจะสังเกตได้จากอาหารเกือบทุกชนิดจะต้องมีผักเป็นส่วนประกอบในการชูรสอาหารจานโปรดให้มีรสชาติดีขึ้น หรือใช้ประดับจานอาหารให้สวยงาม

น่ารับประทานยิ่งขึ้น เนื่องจากค่านิยมในการบริโภคผักของประชาชนโดยทั่วไปมักจะเลือกบริโภคผักที่สวยงาม ไม่มีร่องรอยการ ทำลายของหนอนและแมลงศัตรูพืช จึงทำให้เกษตรกรที่ปลูกผักเพื่อให้ได้ความสวยงามตามความต้องการของผู้บริโภค เมื่อผู้ซื้อนำผักมาบริโภคอาจจะได้รับอันตรายจากสารพิษที่ตกค้างอยู่ในผักนั้นได้ ดังนั้นเพื่อเป็นการแก้ปัญหาดังกล่าว เกษตรกรจึงควรหันมาปลูกผักปลอดสารพิษกันให้มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยมีผักที่สะอาดและปลอดสารพิษบริโภคในชีวิตประจำวัน

2. วัตถุประสงค์ทั่วไป เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรม มีความรู้ความสามารถในการปลูกผักปลอดจากสารพิษได้

3. กิจกรรมการเรียนรู้

3.1 การบรรยาย การนำเนอภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว ในการปลูกผักปลอดจากสารพิษ

3.2 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสอบถาม การแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น

3.3 การลงมือปฏิบัติจริง

4. เวลาที่ใช้ทั้งหมด จำนวน 4 เดือน

3.4.1 อบรม รับฟังการบรรยายและสาธิต 1 วัน

3.4.2 ปฏิบัติจริง 4 เดือน

5. สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้

1. แสดงภาพถ่าย และภาพเคลื่อนไหวรูปแบบการปลูกผักปลอดจากสารพิษในรูปแบบต่างๆ การสร้างมูลค่าเพิ่ม การจัดจำหน่าย

2. ภาพแสดงการวิธีการปลูกผักปลอดจากสารพิษ

3. อุปกรณ์ที่ต้องใช้ในการปลูกผักปลอดจากสารพิษ

4. คู่มือวิธีการปลูกผักปลอดจากสารพิษ

6. การประเมินผลผล

6.1 สังเกตพฤติกรรมความสนใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมขณะจัดกิจกรรมการฝึกปฏิบัติจริง

6.2 สุ่มถามผู้เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อประเมินผลความเข้าใจ

7. งบประมาณและสิ่งสนับสนุน

7.1 ค่าจัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์ และค่าจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ 500 บาท

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

7.2 ค่าใช้จ่ายในการจัดประชุม ค่าวิทยากร และค่าติดตามการปฏิบัติงาน กลุ่มทดลอง 4,000 บาท

7.3 ค่าดำเนินการจัดเตรียมสถานที่ปลูก 2,500 บาท

7.4 ค่าเมล็ดพันธุ์ ต้นกล้า 2,600 บาท

ตารางที่ 7 ตารางการอบรมและการฝึกปฏิบัติ หลักสูตรการฝึกอบรมการปลูกผักปลอดสารพิษ (วันพุธที่ 25 มกราคม 2555)

เวลา	รายการ	วิทยากร
08.30 – 09.00 น.	ลงทะเบียน	1. นางเยาวลักษณ์ สมุทรศรี 2. ผู้วิจัยและผู้ช่วย
09.00 – 10.30 น.	อบรมและสาธิตขั้นตอนการปลูกผักปลอดสารพิษ	
10.30 – 11.00 น.	พักรับประทานอาหารว่าง	
11.00 – 12.00 น.	อบรมและสาธิตขั้นตอนการปลูกผักปลอดสารพิษ	
12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน	
13.00 – 14.30 น.	ปฏิบัติการขั้นตอนการปลูกผักปลอดสารพิษ	
14.30 – 15.00 น.	พักรับประทานอาหารว่าง	
15.00 – 16.00 น.	ข้อควรปฏิบัติในการดำเนินการต่อไป	
16.00 – 16.30 น.	ถาม-ตอบปัญหาทั่วไป	

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

กิจกรรมที่ 5 การเพาะเห็ดนางฟ้า

1. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันการเพาะเห็ดใช้เทคโนโลยีในการเพาะสูง ทำให้ได้ผลดี เพาะง่าย ระยะเวลาสั้น ไม่จำเป็นต้องอาศัยน้ำฝนและแสงแดดใช้วัสดุที่เหลือใช้จากการเกษตร สามารถเพาะได้ทุกฤดูกาล เมื่อมีปริมาณมากๆ สามารถทำเป็นเห็ดตากแห้งได้ ที่นิยมเพาะกันในปัจจุบันจะใช้ขี้เลื่อยเป็นวัสดุเพาะเป็นหลัก ดังนั้นการเพาะเห็ดจึงง่าย ไม่ยุ่งยาก ทำให้ทุกคน ทุกสถานที่ ทุกฤดูกาล การเพาะเห็ดนางฟ้าเป็นเห็ดอีกชนิดหนึ่งที่มีการเพาะกันอย่างแพร่หลาย เจริญเติบโตได้ดี ลักษณะของดอกโดยทั่วไปจะคล้ายกับเห็ดนางรมและเป๋าฮื้อ เนื่องจากอยู่ในตระกูล เดียวกัน ต่างกันตรงที่หมวกดอกจะมีสีขาวนวลจนถึงน้ำตาลอ่อนและมีเนื้อหนาแน่นกว่าเห็ดนางรม ขนาดดอกปานกลาง สามารถจำหน่ายทั้งแบบสดและแปรรูปได้หลายชนิด

พันธุ์เห็ดนางฟ้าที่นิยมเพาะในประเทศไทย ได้แก่ เห็ดนางฟ้าภูฐาน ซึ่งนำมาจากประเทศภูฐาน เป็นพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูง มีรสหวาน มีกลิ่นหอม มีความกรอบอร่อย และสามารถเก็บไว้ในตู้เย็นนานถึง 3-4 วัน หลังจากเก็บเห็ดรุ่นแรกแล้วจะมีระยะพักตัวเพียง 5-7 วัน ก็จะออกดอกให้เก็บผลผลิตต่อไปได้

2. วัตถุประสงค์ทั่วไป

2.1 เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรม มีความรู้ ความสามารถในการเพาะเห็ดนางฟ้าได้

2.2 เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมการเพาะเห็ดนางฟ้า สามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในการเพาะเห็ดชนิดอื่นได้

3. กิจกรรมการเรียนรู้

3.1 การบรรยาย เสนอภาพถ่าย ภาพเคลื่อนไหวในการเพาะเห็ดนางฟ้า

3.2 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสอบถาม การแสดงความรู้สึก และความคิดเห็น

3.3 แบ่งกลุ่มผู้เข้าอบรมหาแนวทางการขยายผลต่อในชุมชน

4. เวลาที่ใช้ทั้งหมด จำนวน 2 เดือน

4.1 อบรม 1 วัน

4.2 จัดทำโรงเรือน 3 วัน

4.3 จัดซื้อเชื้อเห็ดนางฟ้า 3-7 วัน

4.4 ปฏิบัติการ ดูแล การสร้างเซลของเห็ด จำนวน 1–2 เดือน

5. สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้

5.1 แสดงภาพถ่าย ภาพเคลื่อนไหว ในรูปแบบการเพาะเห็ดนางฟ้า ในรูปแบบต่างๆ การสร้างมูลค่าเพิ่ม การจัดจำหน่าย

5.2 อุปกรณ์ที่ต้องใช้ในการเพาะเห็ดนางฟ้า

5.3 วัสดุจัดทำโรงเรือน

5.4 คู่มือวิธีการเพาะเห็ดนางฟ้า

6. การประเมินผล

6.1 สังเกตพฤติกรรมความสนใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมขณะจัดกิจกรรม

6.2 สุ่มถามผู้เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อประเมินผลความเข้าใจ

7. งบประมาณและสิ่งสนับสนุน

7.1 ค่าจัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์ ป้ายกลุ่มเพาะเห็นนางฟ้า 700 บาท

7.2 ค่าวัสดุทำโรงเรือนเพาะเห็ดนางฟ้า จำนวน 3,500 บาท

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

7.3 ค่าเชื้อเห็ด ถุงละ 8 บาท จำนวน 400 ถุง รวม 3,200 บาท

ตารางที่ 8 ตารางการอบรมและการฝึกปฏิบัติ หลักสูตรการฝึกอบรมการเพาะเห็ดนางฟ้า (วันพฤหัสบดีที่ 26 มกราคม 2555)

เวลา	รายการ	วิทยากร
08.30 – 09.00 น.	ลงทะเบียน	1. นางเยาวลักษณ์ สมุทรศรี
09.00 – 10.30 น.	อบรมและสาธิตขั้นตอนการเพาะเห็ดนางฟ้า	2. ผู้วิจัยและผู้ช่วย
10.30 – 11.00 น.	พักรับประทานอาหารว่าง	
11.00 – 12.00 น.	อบรมและสาธิตขั้นตอนการเพาะเห็ดนางฟ้า	
12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน	
13.00 – 14.30 น.	ปฏิบัติการขั้นตอนการเพาะเห็ดนางฟ้า	
14.30 – 15.00 น.	พักรับประทานอาหารว่าง	
15.00 – 16.00 น.	ข้อควรปฏิบัติในการดำเนินการต่อไป	
16.00 – 16.30 น.	ถาม-ตอบปัญหาทั่วไป	

กลุ่มกิจกรรมที่ 3 : กลุ่มปศุสัตว์

กิจกรรมที่ 6 การเลี้ยงเป็ด

1. หลักการและเหตุผล

การเลี้ยงเป็ดเพื่อให้ผลผลิตไข่เป็นอาชีพที่เก่าแก่ของคนไทยที่มีการเลี้ยงสืบทอดกันมาตั้งแต่ในอดีต การเลี้ยงเป็ดไข่จึงกระทำในเกษตรกรที่ทำนาเป็นส่วนมาก แต่ในปัจจุบันได้ประสบปัญหาของโรคไข้หวัดนกมากระทบกับปัญหาการเลี้ยง จึงต้องมีการทำลายสัตว์ปีก อาทิ เช่น ไก่ เป็ด และนกจำนวนมาก จึงประสบปัญหาการขาดแคลนไข่ที่นำมาใช้บริโภคไม่พอต่อความต้องการของท้องตลาด การศึกษานำสมุนไพรเพื่อมาเสริมให้อาหารเพื่อเสริมให้เป็ดมีการเจริญเติบโตเร็วและให้ผลผลิตไข่ดีจึงเป็นวิธีที่น่าทำการศึกษาทดลอง ซึ่งในปัจจุบันประชาชนส่วนใหญ่ก็ได้หันมาให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องการบริโภคอาหารที่ปลอดสารพิษสารเคมีเพิ่มมากขึ้น ซึ่งการเลี้ยงเป็ดควบคู่ไปกับการทำการเกษตร โดยให้กินสิ่งที่เหลือจากการเก็บเกี่ยวเป็นสิ่งที่ดีและน่าส่งเสริม

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรม มีความรู้ความสามารถในการเลี้ยงเป็ดได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

2.2 เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมการเลี้ยงเป็ดเทศ สามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในการเลี้ยงเป็ดชนิดอื่นได้

3. กิจกรรมการเรียนรู้

3.1 การบรรยาย

3.2 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสอบถาม การแสดงความรู้สึก และความคิดเห็น

3.3 แบ่งกลุ่มผู้เข้าอบรมหาแนวทางการขยายผลต่อในชุมชน

4. เวลาที่ใช้ทั้งหมด จำนวน 4 เดือน

5. สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้

5.1 แสดงภาพถ่าย ภาพเคลื่อนไหวในรูปแบบการเลี้ยงเป็ด ในรูปแบบต่างๆ การสร้างมูลค่าเพิ่ม การจัดจำหน่าย

5.2 อุปกรณ์ที่ใช้ในการเลี้ยงเป็ด

5.3 วัสดุทำโรงเรือน

5.4 คู่มือวิธีการเลี้ยงเป็ด

6. การประเมินผลผล

6.1 สังเกตพฤติกรรมความสนใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมขณะจัดกิจกรรม

6.2 สุ่มถามผู้เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อประเมินผลความเข้าใจ

7. งบประมาณและสิ่งสนับสนุน

7.1 ค่าจัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์

7.2 ค่าป้ายประชาสัมพันธ์กลุ่มเลี้ยงเป็ด 500 บาท

7.3 ค่าใช้จ่ายในการจัดอบรม ค่าวิทยากร ในการบรรยายและติดตามให้คำแนะนำกลุ่มทดลอง 4,000 บาท

7.4 ค่าดำเนินการจัดทำโรงเรือน 3,500 บาท

7.5 ค่าลูกเป็ด ตัวละ 20 บาท จำนวน 100 ตัว รวม 2,000 บาท

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 9 ตารางการอบรมและการฝึกปฏิบัติ หลักสูตรการฝึกอบรมการเลี้ยงเป็ด
(วันศุกร์ที่ 27 มกราคม 2555)

เวลา	รายการ	วิทยากร
08.30 – 09.00 น.	ลงทะเบียน	1. นายสุรชัย นพไธสง
09.00 – 10.30 น.	อบรมและสาธิตขั้นตอนการเลี้ยงเป็ด	2. ผู้วิจัยและผู้ช่วย
10.30 – 11.00 น.	พักรับประทานอาหารว่าง	
11.00 – 12.00 น.	อบรมและสาธิตขั้นตอนการเลี้ยงเป็ด	
12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน	
13.00 – 14.30 น.	ปฏิบัติการขั้นตอนการเพาะเลี้ยงเป็ด	
14.30 – 15.00 น.	พักรับประทานอาหารว่าง	
15.00 – 16.00 น.	ข้อควรปฏิบัติในการดำเนินการต่อไป	
16.00 – 16.30 น.	ถาม-ตอบปัญหาทั่วไป	

กิจกรรมที่ 7 การเลี้ยงไก่พันธุ์พื้นเมือง

1. หลักการและเหตุผล

สำหรับไก่พื้นเมืองมีเลี้ยงกันอยู่ทั่วไป เลี้ยงเพื่อเป็นอาหารในครัวเรือน ส่วนมากเลี้ยงเพื่อเป็นอาชีพเสริมรายได้ ไก่พื้นเมืองมีหลากหลายสายพันธุ์ แต่ละพันธุ์ก็จะมีจุดเด่นที่เป็นคุณสมบัติต่างกันแต่มีความต้านทานต่อโรค สามารถเจริญเติบโตและขยายพันธุ์ได้ดีในสภาพการเลี้ยงดูของเกษตรกรรายย่อยทั่วไป เนื้อไก่พื้นเมืองมีรสชาติดีเป็นที่นิยมกันแพร่หลายในทุกวันนี้ ไก่พื้นเมืองส่วนใหญ่จะปล่อยให้หากินเองโดยธรรมชาติ ซึ่งจะหาได้ในท้องถิ่น เช่น ข้าวเปลือก ข้าวโพด เศษอาหารที่เหลือ เพื่อลดต้นทุน ควรมีการเสริมอาหารให้ได้ครบทุกหมู่ ประกอบด้วยโปรตีนจากแมลง ปลวก ไส้เดือน ปลาป่น เพื่อสร้างขน เล็บ เลือด เนื้อ และหนัง ประเภทคาร์โบไฮเดรต ได้จาก รำ ปลายข้าว ข้าวโพด ข้าวเปลือก กากมันสำปะหลัง เพื่อให้ความอบอุ่น สร้างกำลังในการเดินวิ่ง อาหารประเภทไขมัน ได้จาก กากถั่วเหลือง กากมะพร้าว ไขสัตว์ กากงา เมล็ดถั่วต่างๆ ช่วยให้พลังงานและความอบอุ่น อาหารประเภทแร่ธาตุได้จากเปลือกหอยป่น กระดูกป่น ช่วยในการเสริมสร้างกระดูกและเปลือกไข่ อาหารประเภทวิตามิน ได้จาก หญ้าสด ใบกระถิน ข้าวโพด รำข้าว ปลาป่น พืชผักต่างๆ เป็นสารอาหารช่วยเสริมสร้างความแข็งแรงต้านทานโรค ประโยชน์ของไก่พันธุ์พื้นเมืองคือได้ทั้งเนื้อ ไข่ และมูล คุณสมบัติที่ดีของไก่พันธุ์พื้นเมือง คือ เลี้ยงง่าย อดทนต่อโรคในท้องถิ่นได้ดี

ฟักไข่และเลี้ยงลูกเองได้ เนื้อไก่มีรสชาติดี เนื้อแน่น มีมันน้อย ราคาดีทั้งตัวผู้และตัวเมีย ประมาณกิโลกรัมละ 60 - 70 บาท หรือจำหน่ายเป็นไก่ชน สามารถทำเป็นอาชีพได้

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรม มีความรู้ ความสามารถในการเลี้ยงไก่พันธุ์พื้นเมือง

2.2 เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมการเลี้ยงไก่พันธุ์พื้นเมือง สามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในการเลี้ยงไก่ชนิดอื่นได้

3. กิจกรรมการเรียนรู้

3.1 การบรรยาย

3.2 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสอบถาม การแสดงความรู้สึก และความคิดเห็น

3.3 แบ่งกลุ่มผู้เข้าอบรมการเลี้ยงไก่พันธุ์พื้นเมือง และการขยายผลต่อในชุมชน

4. เวลาที่ใช้ทั้งหมด จำนวน 4 เดือน

4.1 อบรม จำนวน 1 วัน

4.2 การฝึกปฏิบัติการจริงในการเลี้ยงไก่พันธุ์พื้นเมือง 4 เดือน

5. สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้

5.1 แสดงภาพถ่าย ภาพเคลื่อนไหวในรูปแบบการเลี้ยงไก่พันธุ์พื้นเมือง ในรูปแบบต่างๆ การสร้างมูลค่าเพิ่ม การจัดจำหน่าย

5.2 อุปกรณ์ที่ต้องใช้ในการไก่พันธุ์พื้นเมือง

5.3 วัสดุในการทำโรงเรือน

5.4 คู่มือวิธีการเลี้ยงไก่พันธุ์พื้นเมือง

6. การประเมินผลผล

6.1 สังเกตพฤติกรรมความสนใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมขณะจัดกิจกรรม

6.2 สุ่มถามผู้เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อประเมินผลความเข้าใจ

7. งบประมาณและสิ่งสนับสนุน

7.1 ค่าจัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์ ป้ายกลุ่มเลี้ยงไก่พันธุ์พื้นเมือง จำนวน 500 บาท

7.2 ค่าวัสดุ และดำเนินการจัดทำโรงเรือน 3,500 บาท

7.3 ค่าลูกไก่พันธุ์พื้นเมือง ตัวละ 20 บาท จำนวน 100 ตัว รวม 2,000 บาท

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 10 ตารางการอบรมและการฝึกปฏิบัติ หลักสูตรการฝึกอบรมการเลี้ยงไก่พันธุ์พื้นเมือง (วันจันทร์ที่ 30 มกราคม 2555)

เวลา	รายการ	วิทยากร
08.30 – 09.00 น.	ลงทะเบียน	1. นายสุรชัย นพไธสง
09.00 – 10.30 น.	อบรมและสาธิตขั้นตอนการเลี้ยงไก่พันธุ์พื้นเมือง	2. ผู้วิจัยและผู้ช่วย
10.30 – 11.00 น.	พักรับประทานอาหารว่าง	
11.00 – 12.00 น.	อบรมและสาธิตขั้นตอนการเลี้ยงไก่พันธุ์พื้นเมือง	
12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน	
13.00 – 14.30 น.	ปฏิบัติการขั้นตอนการเพาะเลี้ยงไก่พันธุ์พื้นเมือง	
14.30 – 15.00 น.	พักรับประทานอาหารว่าง	
15.00 – 16.00 น.	ข้อควรปฏิบัติในการดำเนินการต่อไป	
16.00 – 16.30 น.	ถาม-ตอบปัญหาทั่วไป	

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยระยะที่ 3

1. การทดลองรูปแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้านเศรษฐกิจโดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านดอนดู่ ต.ป่าสังข์ อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด ผ่านโครงการ / กิจกรรมที่ชุมชนดำเนินการ

หลังจากได้รูปแบบจากการสร้างรูปแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้านเศรษฐกิจโดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยและชาวบ้านที่เข้าร่วมโครงการได้นำกิจกรรมต่างๆ ของการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้านเศรษฐกิจโดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านดอนดู่ ต.ป่าสังข์ อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด ไปดำเนินการทดลองใช้กับกลุ่มทดลอง 22 ครัวเรือน

ก่อนการดำเนินการทดลองผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตัวแปรตาม 6 ตัวไว้เป็น ข้อมูลจุดเริ่มต้นของผู้เข้าร่วมโครงการทุกครัวเรือน (Base Line Data) เรียกว่า Pretest ได้แก่

1.1 รายได้ครัวเรือน

1.2 รายจ่ายครัวเรือน

1.3 จำนวนพืชเพื่อการยังชีพ

1.4 จำนวนสัตว์เพื่อการยังชีพ

1.5 จำนวนเห็ดเพื่อการยังชีพ

1.6 จำนวนสินค้าอุปโภคบริโภคที่ซื้อจากร้านค้า

จากนั้นจึงได้เริ่มดำเนินการทดลองเป็นเวลา 6 เดือน และได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตัวแปรตาม 6 ตัวอีกเป็นครั้งที่ 2 ไว้เป็นข้อมูลการพัฒนา หรือ Posttest

ขณะที่ปฏิบัติงานจริงนั้น ได้มีการอบรมในลักษณะกลุ่มย่อยอย่างไม่เป็นทางการตลอดเวลา เพื่อแก้ปัญหาที่เป็นสาเหตุต่อการปฏิบัติงานอยู่ตลอดเวลา โดยอาศัยหลักการหลายๆหลักการ โดยการแก้ปัญหาทีละอย่าง โดยปกติในชีวิตประจำวันของทุกคน จะต้องพบกับปัญหาต่างๆ มากมายหลายรูปแบบ ซึ่งจะต้องหาทางแก้ไข และวิธีการแก้ไขของแต่ละคนก็จะมีรูปแบบที่แตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับปัจจัยพื้นฐานหลาย ๆ อย่าง อาทิเช่น ความสามารถ ความรู้ ประสบการณ์ของผู้แก้ปัญหา โดยนำวิธีการแก้ปัญหาต่าง ๆ มาศึกษา พิจารณา สามารถสรุปได้ดังนี้

1 การลองผิด-ลองถูก แก้ปัญหาโดยสิ่งใดผิดก็จะละเว้นไม่กระทำ สิ่งใดถูกก็จะเก็บเป็นฐานความรู้ ไว้เป็นแหล่งข้อมูลสำหรับการแก้ปัญหาในโอกาสต่อไป

2 การใช้เหตุผลประกอบการแก้ปัญหา ในบางกรณีผู้ปฏิบัติสามารถให้เหตุผลได้ว่าทำไมจึงคิด หรือทำเช่นนั้น ซึ่งรูปแบบของการให้เหตุผลประกอบการแก้ปัญหาของแต่ละคนอาจแตกต่างกันการดำเนินการทดลองมีดังต่อไปนี้

2.1 การทัศนศึกษาดูงาน โดยนำสมาชิกที่เป็นตัวแทนกลุ่ม จำนวน 22 คน ไปศึกษาดูงาน ที่ชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงบ้านดอนมัน ต.ขามเรียง อ.กันทรวิชัย จ.มหาสารคาม จากนั้นดำเนินการกิจกรรมกลุ่ม เป็นการอบรมความรู้ จำนวน 7 กิจกรรม ประกอบด้วย 1) การทัศนศึกษาดูงานจากชุมชนต้นแบบ 2) การเลี้ยงกบ 3) การเลี้ยงปลาดุก 4) การปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ 5) การเพาะเห็ด 6) การเลี้ยงเป็ด 7) การเลี้ยงไก่พันธุ์พื้นเมือง หลังจากการอบรมได้มีการจัดกลุ่มกิจกรรมที่มีเนื้อหาลักษณะเดียวกันตามความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน

ผลการศึกษาวิจัย การดำเนินกิจกรรมการศึกษาดูงานด้านการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ เพื่อบริโภคเอง การใช้เองเพื่อลดรายจ่าย หรือการแปรรูปผลิตภัณฑ์ การหาวิธีการจำหน่าย เพื่อเพิ่มรายได้ให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ ในการดำเนินการวิจัยโดยผู้วิจัยเป็นผู้สังเกตการจากเวลา 06.00 น.- 20.30 น. จากนั้นเป็นการถอดบทเรียนจากการศึกษาดูงานหาวิธีการพัฒนาพร้อมหาตัวอย่างหลายๆ ตัวอย่างในการพัฒนาในลำดับต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

2.2 การเลี้ยงกบ

ผลการศึกษาวิจัย การดำเนินกิจกรรม เป็นการเลี้ยงกบ เพื่อการบริโภคเองในครัวเรือน เพื่อลดรายจ่าย หรือ การจำหน่าย เพื่อเพิ่มรายได้ ให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ ในการดำเนินการวิจัยโดยผู้วิจัยเป็นผู้สังเกตการจากการดำเนินงานของชุมชน จากนั้นเป็นการหาวิธีการพัฒนาหลายๆ วิธีการ ผลจากการดำเนินการได้นำมาหาวิธีการพัฒนากิจกรรมการเลี้ยงกบของชุมชน เพื่อปรับปรุงให้ดีขึ้นต่อไป

ดำเนินการและให้คำปรึกษา โดยประมงอำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด (นายบุรินทร์ นามโคตร)

2.3 การเลี้ยงปลาดุก

ผลการศึกษาวิจัย การดำเนินกิจกรรม เป็นการเลี้ยงปลาดุก เพื่อการบริโภคเองในครัวเรือน เพื่อลดรายจ่าย หรือ การจำหน่าย เพื่อเพิ่มรายได้ ให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ ในการดำเนินการวิจัยโดยผู้วิจัยเป็นผู้สังเกตการจากการดำเนินงานของชุมชน จากนั้นเป็นการหาวิธีการพัฒนาหลายๆ วิธีการ ผลจากการดำเนินการได้นำมาหาวิธีการพัฒนากิจกรรมการเลี้ยงปลาดุก โดยการปรับวิธีการเลี้ยงในบ่อปูนซิเมนต์ และวิธีการเลี้ยงในบ่อดิน เพื่อปรับปรุงให้ดีขึ้นต่อไป

ดำเนินการและให้คำปรึกษา โดยประมงอำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด (นายบุรินทร์ นามโคตร)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

2.4 การปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ

ผลการศึกษาวิจัย การดำเนินกิจกรรม การปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ เพื่อการบริโภคเองครัวเรือน เพื่อลดรายจ่าย หรือ การจำหน่าย เพื่อเพิ่มรายได้ เพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ ในการดำเนินการวิจัยโดยผู้วิจัยเป็นผู้สังเกตการจากการดำเนินงานของชุมชน จากนั้นเป็นการหาวิธีการพัฒนาหลายๆ วิธีการ ผลจากการดำเนินการได้นำมาหาวิธีการพัฒนากิจกรรมการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ โดยการปรับวิธีการปลูกผักสวนครัวรั้วกินได้ และวิธีการอื่นๆ เพื่อปรับปรุงให้ดีขึ้นต่อไป

ดำเนินการและให้คำปรึกษา โดยนักวิชาการเกษตรชำนาญการ สำนักงานเกษตรอำเภอจตุรพักตรพิมาน (นางเยาวลักษณ์ สมุทรศรี)

2.5 การเพาะเห็ดนางฟ้า

ผลการศึกษาวิจัย การดำเนินกิจกรรม การเพาะเห็ดนางฟ้า เพื่อการบริโภคเองในครัวเรือน เพื่อลดรายจ่าย หรือ การจำหน่าย เพื่อเพิ่มรายได้ เพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งพา

ตนเองได้ ในการดำเนินการวิจัยโดยผู้วิจัยเป็นผู้สังเกตการจากการดำเนินงานของชุมชน จากนั้นเป็นการหาวิธีการพัฒนาหลายๆ วิธีการ ผลจากการดำเนินการได้นำมาหาวิธีการพัฒนากิจกรรมการเพาะเห็ดนางฟ้า โดยการปรับวิธีการมาเป็นการเพาะเห็ดขอนขาว การเพาะเห็ดโคน การเพาะเห็ดฟาง และวิธีการอื่นๆ เพื่อปรับปรุงให้ดีขึ้นต่อไป

ดำเนินการและให้คำปรึกษา โดยนักวิชาการเกษตรชำนาญการ สำนักงานเกษตรอำเภอจตุรพักตรพิมาน (นางเยาวลักษณ์ สมุทรศรี)

2.6 การเลี้ยงเป็ด

ผลการศึกษาวิจัย การดำเนินกิจกรรม การเลี้ยงเป็ด เพื่อการบริโภคเองในครัวเรือน เพื่อลดรายจ่าย หรือการจำหน่าย เพื่อเพิ่มรายได้ เพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ ในการดำเนินการ ผู้วิจัยเป็นผู้สังเกตการจากการดำเนินงานของชุมชน จากนั้นเป็นการพัฒนาหลายๆ วิธีการ ผลจากการดำเนินการได้นำมาพัฒนากิจกรรมการเลี้ยงเป็ด โดยการปรับมาเป็นการเลี้ยงเพื่อเป็นอาชีพ การขยายพันธุ์เป็ด และวิธีการอื่นๆ เพื่อปรับปรุงให้ดีขึ้นต่อไป

ดำเนินการและให้คำปรึกษา โดยปศุสัตว์อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด (นายสุรชัย นพไธสง)

2.7 การเลี้ยงไก่พันธุ์พื้นเมือง

ผลการศึกษาวิจัย การดำเนินกิจกรรม การเลี้ยงไก่พันธุ์พื้นเมือง เพื่อการบริโภคเองในครัวเรือน เพื่อลดรายจ่าย หรือการจำหน่าย เพื่อเพิ่มรายได้เพิ่ม เพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ ในการดำเนินการวิจัยโดยผู้วิจัยเป็นผู้สังเกตการจากการดำเนินงานของชุมชน จากนั้นเป็นการหาวิธีการพัฒนาหลายๆ วิธีการ ผลจากการดำเนินการได้นำมาหาวิธีการพัฒนากิจกรรมการเลี้ยงไก่พันธุ์พื้นเมือง โดยการปรับวิธีการมาเป็นการเลี้ยงไก่พันธุ์พื้นเมืองเพื่อการจำหน่ายพันธุ์ไก่เป็นอาชีพ และวิธีการอื่นๆ เพื่อปรับปรุงให้ดีขึ้นต่อไป

ดำเนินการและให้คำปรึกษา โดยปศุสัตว์อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด (นายสุรชัย นพไธสง)

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลการพัฒนาของครัวเรือนระหว่างก่อนและหลังการเข้าร่วมโครงการวิจัย

เป็นขั้นตอนเกี่ยวกับการวัดความสำเร็จของโครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้านเศรษฐกิจโดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งหากโครงการดำเนินการได้อย่างเหมาะสมก็อาจจะพิสูจน์ความสำเร็จของรูปแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้านเศรษฐกิจโดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยและหัวหน้าครัวเรือนที่เป็น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ผู้ร่วมงานวิจัยทำการตรวจสอบข้อมูลที่เป็นผลการวิจัยว่าครบถ้วนถูกต้องหรือไม่ จากนั้นก็จะจัดทำรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์และจัดเวทีชาวบ้านเป็นระยะ เพื่อนำเสนอผลการวิจัยเพื่อการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้วิจัยกับชุมชน รวมถึงการสานต่อให้ชาวบ้านนำผลการปฏิบัติมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน จากนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาพัฒนาชุมชนเป็นระยะ ขณะเดียวกันผู้วิจัยก็ได้เก็บข้อมูล โดยการสังเกตการณ์ สัมภาษณ์ ทดสอบและให้ตอบแบบสอบถามไปด้วย ซึ่งได้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	14	63.60
หญิง	8	36.40
รวม	22	100.00
อายุ		
Mean = 43.45 S.D. = 14.92 Min = 16.00 Max = 70.00		
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	17	77.30
มัธยมศึกษา	5	22.70
รวม	26	100.00
จำนวนสมาชิกในบ้าน		
Mean = 5.27 S.D. = 1.54 Min = 3.00 Max = 8.00		
พื้นที่ทำนา		
Mean = 2.72 S.D. = .70 Min = 2.00 Max = 4.00		

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

จากตารางที่ 11 พบว่า หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนครัวเรือนที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้านเศรษฐกิจโดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านดอนดู่ ต.ป่าสังข์ อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 63.60 อายุเฉลี่ย 43 ปี จบการศึกษาชั้นประถมศึกษา ร้อยละ 77.30 จบระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 22.70) สมาชิกในครัวเรือน เฉลี่ย 5 คน และพื้นที่ทำนาเฉลี่ย 3 ไร่ต่อครัวเรือน

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบระหว่างก่อน และหลังการเข้าร่วมโครงการวิจัย

จากวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 ผู้วิจัยต้องการศึกษาเพื่อทดลองใช้และประเมินผลรูปแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้านเศรษฐกิจโดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านดอนดู่ ต.ป่าสังข์ อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด ว่าเป็นอย่างไร โดยใช้การเปรียบเทียบกันระหว่างก่อนดำเนินงานและหลังการดำเนินงานตามรูปแบบการพัฒนา ซึ่งได้ศึกษาจากชุมชน คือกลุ่มเป้าหมายที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการเพื่อเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 22 คน โดยการดำเนินงานตามรูปแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้านเศรษฐกิจโดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านดอนดู่ ต.ป่าสังข์ อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด ดังต่อไปนี้

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้านเศรษฐกิจโดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านดอนดู่ ต.ป่าสังข์ อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด โดยเริ่มเก็บข้อมูลก่อนการทดลองในช่วงก่อนการอบรม แล้วเริ่มทำการทดลองตามโครงการ ในระหว่างวันพุธที่ 1 กุมภาพันธ์ – 31 กรกฎาคม 2555 รวมระยะเวลาในการทดลอง 6 เดือน ซึ่งผู้วิจัยนำคะแนนของแบบทดสอบ ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ 1) รายได้ครัวเรือน 2) รายจ่ายครัวเรือน 3) จำนวนพืชเพื่อการยังชีพ 4) จำนวนสัตว์เพื่อการยังชีพ 5) จำนวนเห็ดเพื่อการยังชีพ และ 6) จำนวนสินค้าอุปโภคบริโภคที่ซื้อจากร้านค้า ก่อนและหลังการทดลองมาทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ด้วย MANOVA (Repeated Measure)

ผู้วิจัยได้การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของ MANOVA ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลตัวแปรอิสระแต่ละข้อมูลจะต้องเป็นอิสระจากกัน (Independent of Observations) (ผจงจิต อินทสุวรรณ. 2545 : 41 อ้างถึงใน Stevens. 1992 : 239)

2. ข้อมูลตัวแปรตามที่นำมาศึกษาต้องมีการแจกแจงเป็นโค้งปกติแบบหลายตัวแปร (Multivariate Normal Distribution)

ก่อนการทดสอบสมมุติฐาน ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของสถิติทดสอบความแปรปรวนหลายตัวแปรตามแบบวัดซ้ำสำหรับตัวแปรหลายตัว (MANOVA : Repeated Measures) โดยการทดสอบการแจกแจงปกติหลายตัวแปร (Multivariate Normality) พบว่า ข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์นั้น มีการแจกแจงเป็นปกติด้วยการพิจารณาจากค่าความเบ้ (Skewness) และจากค่าความโด่ง (Kurtosis) คืออยู่ในช่วงไม่เกิน +1 และ –1

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ (Skewness) และค่าความโด่ง (Kurtosis) ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง

กลุ่มทดลอง	N	$\overline{X}$	S.D.	SKEWNESS	KURTOSIS
Pretest					
1. รายได้ครัวเรือน	22	5659.09	1510.80	.254	-.970
2. รายจ่ายครัวเรือน	22	6536.36	1628.48	.287	-.369
3. จำนวนพืชเพื่อการยังชีพ	22	12.68	3.42	.509	-.469
4. จำนวนสัตว์เพื่อการยังชีพ	22	9.31	3.66	.134	-1.045
5. จำนวนเห็ดเพื่อการยังชีพ	22	6.63	2.92	.207	-.989
6. จำนวนสินค้าอุปโภคบริโภคที่ซื้อจากร้านค้า	22	13.72	1.98	.579	1.055
Posttest					
1. รายได้ครัวเรือน	22	7454.54	1299.35	-.249	-1.001
2. รายจ่ายครัวเรือน	22	5181.81	1305.16	.851	.168
3. จำนวนพืชเพื่อการยังชีพ	22	18.72	3.73	.169	-1.021
4. จำนวนสัตว์เพื่อการยังชีพ	22	17.77	4.58	-.617	-.814
5. จำนวนเห็ดเพื่อการยังชีพ	22	13.59	2.46	-.089	-1.085
6. จำนวนสินค้าอุปโภคบริโภคที่ที่ซื้อจากร้านค้า	22	8.00	1.54	.491	-.641

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

การวิเคราะห์จากตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ (Skewness) และค่าความโด่ง (Kurtosis) ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง มีผลการวิเคราะห์ดังนี้

ก่อนการทดลองของกลุ่มทดลอง จากกลุ่มทดลอง จำนวน 22 คน ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ (Skewness) และค่าความโด่ง (Kurtosis) ดังนี้

1. ค่าเฉลี่ย รายได้ครัวเรือนค่าเฉลี่ย 5659.09 บาทต่อเดือน จากจำนวนรายได้ด้านรายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ย 6536.36 บาทต่อเดือน จากจำนวนรายจ่าย ด้านจำนวนพืชเพื่อการยังชีพเฉลี่ย 12.68 ต้นต่อเดือน จากจำนวนพืช ด้านจำนวนสัตว์เพื่อการยังชีพเฉลี่ย 9.31 ตัวต่อเดือน จำนวนเห็ดเพื่อการยังชีพเฉลี่ย 6.63 กิโลกรัมต่อเดือน และด้านจำนวนสินค้าอุปโภคบริโภคที่ซื้อจากร้านค้าเฉลี่ย 13.72 ชนิดต่อเดือน

2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านรายได้ครัวเรือนจาก 22 คน ได้ค่า S.D. 1510.80 บาทต่อเดือน จากจำนวนรายได้ ด้านรายจ่ายได้ค่า S.D. 1628.48 บาทต่อเดือน จากจำนวนรายจ่าย ด้านจำนวนพืชเพื่อการยังชีพได้ค่า S.D. 3.42 ต้นต่อเดือน จากจำนวนพืช ด้านจำนวนสัตว์เพื่อการยังชีพได้ค่า S.D. 2.92 ตัวต่อเดือน จากจำนวนสัตว์ ด้านจำนวนเห็ดเพื่อการยังชีพได้ค่า S.D. 2.92 กิโลกรัม จากจำนวนเห็ด และด้านจำนวนสินค้าอุปโภคบริโภคซื้อจากร้านค้าได้ค่า S.D. 1.98 ชนิดต่อเดือน

3. ค่าความเบ้ (Skewness) ด้านรายได้ ค่าความเบ้ .254 ด้านรายจ่าย ค่าความเบ้ .287 ด้านจำนวนพืชเพื่อการยังชีพ ค่าความเบ้ .509 ด้านจำนวนสัตว์เพื่อการยังชีพ ค่าความเบ้ .134 ด้านจำนวนเห็ดเพื่อการยังชีพ ค่าความเบ้ .207 และด้านจำนวนสินค้าอุปโภคบริโภคซื้อจากร้านค้า ค่าความเบ้ .579

4. ค่าความโด่ง (Kurtosis) ด้านรายได้ ค่าความโด่ง -.970 ด้านรายจ่าย ค่าความโด่ง -.369 ด้านจำนวนพืชเพื่อการยังชีพ ค่าความโด่ง -.469 ด้านจำนวนสัตว์เพื่อการยังชีพ ค่าความโด่ง-1.045 ด้านจำนวนเห็ดเพื่อการยังชีพ ค่าความเบ้ ค่าความโด่ง -.989 และด้านจำนวนสินค้าอุปโภคบริโภคซื้อจากร้านค้า ค่าความโด่ง 1.055

หลังการทดลองของกลุ่มทดลอง จากกลุ่มทดลอง จำนวน 22 คน ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ (Skewness) และค่าความโด่ง (Kurtosis) ดังนี้

1. **ค่าเฉลี่ย** รายได้ครัวเรือนค่าเฉลี่ย 22 คน รายได้ครัวเรือนค่าเฉลี่ย 7454.54 บาทต่อเดือน จากจำนวนรายได้ ด้านรายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ย 5181.81 บาทต่อเดือน จากจำนวนรายจ่าย ด้านจำนวนพืชเพื่อการยังชีพเฉลี่ย 18.72 ต้นต่อเดือน จากจำนวนพืช ด้านจำนวนสัตว์เพื่อการยังชีพเฉลี่ย 17.77 ตัวต่อเดือน จำนวนเห็ดเพื่อการยังชีพเฉลี่ย 13.59 กิโลกรัมต่อเดือน และด้านจำนวนสินค้าอุปโภคบริโภคที่ซื้อจากร้านค้าเฉลี่ย 8.00 ชนิดต่อเดือน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านรายได้ครัวเรือนจาก 22 คน ได้ค่า S.D. 1299.35 บาทต่อเดือน จากจำนวนรายได้ ด้านรายจ่ายได้ค่า S.D. 1305.16 บาทต่อเดือน จากจำนวนรายจ่าย ด้านจำนวนพืชเพื่อการยังชีพได้ค่า S.D. 3.73 ต้นต่อเดือน จากจำนวนพืช ด้านจำนวนสัตว์ เพื่อการยังชีพได้ค่า S.D. 4.58 ตัวต่อเดือน จากจำนวนสัตว์ ด้านจำนวนเห็ดเพื่อการยังชีพได้ค่า S.D. 2.46 กิโลกรัม จากจำนวนเห็ด และด้านจำนวนสินค้าอุปโภคบริโภคซื้อจากร้านค้าได้ค่า S.D. 1.54 ชนิดต่อเดือน

3. ค่าความเบ้ (Skewness) ด้านรายได้ ค่าความเบ้ -.249 ด้านรายจ่าย ค่าความเบ้ .851ด้านจำนวนพืชเพื่อการยังชีพ ค่าความเบ้ .169 ด้านจำนวนสัตว์เพื่อการยังชีพ ค่าความเบ้ -.617ด้านจำนวนเห็ดเพื่อการยังชีพ ค่าความเบ้ -.089 และด้านจำนวนสินค้าอุปโภคบริโภคซื้อจากร้านค้า ค่าความเบ้ .491

4. **ค่าความโด่ง (Kurtosis)** ด้านรายได้ ค่าความโด่ง -1.001 ด้านรายจ่าย ค่าความโด่ง .168 ด้านจำนวนพืชเพื่อการยังชีพ ค่าความโด่ง -1.021 ด้านจำนวนสัตว์เพื่อการยังชีพ ค่าความโด่ง -.814 ด้านจำนวนเห็ดเพื่อการยังชีพ ค่าความเบ้ ค่าความโด่ง -1.085 และด้านจำนวนสินค้าอุปโภคบริโภคซื้อจากร้านค้า ค่าความโด่ง -.641

จากตารางที่ 12 เป็นการวิเคราะห์ค่าความเบ้ (Skewness) และค่าความโด่ง (Kurtosis) ของข้อมูลเพื่อดูว่าข้อมูลเป็นโค้งปกติหรือไม่ ซึ่งพบว่าทุกตัวแปรไม่มีค่าเกินที่กำหนด คือ +1 และ -1 ผลการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของสถิติทดสอบความแปรปรวนแบบวัดซ้ำสำหรับตัวแปรหลายตัว (Repeated Measures MANOVA) โดยทดสอบการแจกแจงปกติหลายตัวแปร (Multivariate Normality) พบว่า ข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์ มีการแจกแจงเป็นโค้งปกติ เมื่อได้พิจารณาจากค่าความเบ้ (Skewness) และจากค่าความโด่ง (Kurtosis) มีค่าอยู่ในช่วงไม่เกินหรือใกล้เคียงอยู่ในช่วง +1 และ –1 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าลักษณะข้อมูลมีการกระจายเป็นโค้งปกติ และผู้วิจัยได้ทดสอบค่า Kolmogorov-Smirnov และ Shapiro-Wilk อีกครั้งเพื่อความมั่นใจ ดังแสดงในตารางที่ 13

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 13 การทดสอบการแจกแจงปกติ ค่า Kolmogorov-Smirnov และ Shapiro-Wilk ของตัวแปร

กลุ่มทดลอง	Kolmogorov-Smirnov			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig
Pretest						
1. รายได้ครัวเรือน	.123	22	.200	.954	22	.379
2. รายจ่ายครัวเรือน	.115	22	.200	.962	22	.532
3. จำนวนพืชเพื่อการยังชีพ	.188	22	.061	.935	22	.155
4. จำนวนสัตว์เพื่อการยังชีพ	.145	22	.200	.932	22	.136
5. จำนวนเห็ดเพื่อการยังชีพ	.121	22	.200	.959	22	.461
6. จำนวนสินค้าอุปโภคบริโภคที่ซื้อจากร้านค้า	.143	22	.200	.952	22	.349
Posttest						
1. รายได้ครัวเรือน	.208	22	.074	.874	22	.069
2. รายจ่ายครัวเรือน	.192	22	.064	.906	22	.089
3. จำนวนพืชเพื่อการยังชีพ	.133	22	.200	.940	22	.200
4. จำนวนสัตว์เพื่อการยังชีพ	.232	22	.083	.902	22	.093
5. จำนวนเห็ดเพื่อการยังชีพ	.126	22	.200	.937	22	.175
6. จำนวนสินค้าอุปโภคบริโภคที่ซื้อจากร้านค้า	.196	22	.097	.949	22	.306

จากตารางที่ 13 การพิจารณาค่า Significant ของค่าสถิติ Kolmogorov-Smirnov และ Shapiro-Wilk ทั้ง 6 ตัวแปร ประกอบด้วย รายได้ครัวเรือน รายจ่ายครัวเรือน จำนวนพืชเพื่อการยังชีพ จำนวนสัตว์เพื่อการยังชีพ จำนวนเห็ดเพื่อการยังชีพ และจำนวนสินค้าอุปโภคบริโภคที่ซื้อจากร้านค้า ถ้าตัวแปรใดมีค่าน้อยกว่า .05 ลงมา จะถือว่าข้อมูลชุดนั้น ตัวแปรนั้นมีการกระจายไม่เป็นโค้งปกติ แต่ผลการทดสอบ พบว่า สถิติ Kolmogorov-Smirnov และ Shapiro-Wilk มากกว่า .05 ทุกตัวแปร ถือได้ว่าทุกตัวแปรมีการกระจายเป็นโค้งปกติ สามารถวิเคราะห์ด้วย MANOVA ต่อไปได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

จากนั้นผู้วิจัยจึงได้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลทางสถิติโดยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนหลายตัวแปรตามแบบวัดซ้ำ (MANOVA : Repeated Measures) ปรากฏผลการวิเคราะห์ดังแสดงในตารางที่ 13-14 ดังนี้

ตารางที่ 14 ผลการทดสอบสมมติฐานความแตกต่างระหว่างก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้านเศรษฐกิจโดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านดอนดู่ ต.ป่าสังข์ อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด โดยใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนหลายตัวแปรตามแบบวัดซ้ำ (MANOVA : Repeated Measures)

Effect			**Value**	F	**Hypothesis df**	**Sig.**
Within	**Intercept**	Pillai's Trace	.989	251.257[b]	6.000	.000*
Subjects		Wilks' Lambda	.011	251.257[b]	6.000	.000*
		Hotelling's Trace	94.221	251.257[b]	6.000	.000*
		Roy's Largest Root	94.221	251.257[b]	6.000	.000*
Between	**ระยะเวลา**	Pillai's Trace	.987	195.986[b]	6.000	.000*
		Wilks' Lambda	.013	195.986[b]	6.000	.000*
		Hotelling's Trace	73.495	195.986[b]	6.000	.000*
Subjects		Roy's Largest Root	73.495	195.986[b]	6.000	.000*

a Exact statistic b Design : Intercept Within Subjects Design : ระยะเวลา *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 14 การทดสอบสมมติฐาน โดยการทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนหลายตัวแปรตามแบบวัดซ้ำ (MANOVA : Repeated Measures) เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยก่อนและหลังการทดลองโดยการทดสอบแบบ Multivariate Tests เป็นการพิจารณาจากระยะเวลาก่อนและหลังการดำเนินงานตามรูปแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้านเศรษฐกิจโดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านดอนดู่ ต.ป่าสังข์ อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด โดยใช้การทดสอบด้วยวิธี Pillai's Trace, Wilks' Lambda, Hotelling's Trace, Roy's Largest Root พบว่า มีค่า Significant ที่ระดับ .000 เท่ากัน ดังแสดงในตารางที่ 4.13 แสดงว่าคะแนนการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ทดสอบก่อนและหลังการดำเนินงานตามรูปแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้านเศรษฐกิจโดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของบ้านดอนดู่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าคะแนนหลังการดำเนินงานสูงกว่าก่อนการดำเนินงาน ซึ่งสรุปตามสมมติฐานที่ได้ว่ารูปแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้านเศรษฐกิจโดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านดอนดู่ โดยรวมแล้วดีขึ้นกว่าเดิมในด้านรายได้ครัวเรือนก็เพิ่มขึ้น รายจ่ายครัวเรือนก็ลดลง จำนวนพืชเพื่อการยังชีพเพิ่มขึ้น จำนวนสัตว์เพื่อการยังชีพเพิ่มขึ้น จำนวนเห็ดเพื่อการยังชีพเพิ่มขึ้น และจำนวนสินค้าอุปโภคบริโภคที่ซื้อจากร้านค้าลดลง หลังจากได้ดำเนินงานตามรูปแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และผู้วิจัยได้ทำการทดสอบแบบ Univariate Tests เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยแต่ละตัวแปรว่ามีค่าก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกันหรือไม่
ดังแสดงในตารางที่ 15

ตารางที่ 15 เปรียบเทียบรายได้ครัวเรือน รายจ่ายครัวเรือน จำนวนพืชเพื่อการยังชีพ จำนวนสัตว์เพื่อการยังชีพ จำนวนเห็ดเพื่อการยังชีพ และจำนวนสินค้าอุปโภคบริโภคที่ซื้อจากร้านค้า ของการดำเนินการตามรูปแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน แบบทีละตัวแปร Univariate Tests

Source	Measure	SS	df	MS	F	Sig
ระยะเวลา	รายได้ครัวเรือน	704556818.182	1	704556818.182	308.673	.000*
	รายจ่ายครัวเรือน	939929090.909	1	939929090.909	354.430	.000*
	จำนวนพืชเพื่อการยังชีพ	3538.227	1	3538.227	301.098	.000*
	จำนวนสัตว์เพื่อการยังชีพ	1910.227	1	1910.227	1910.227	.000*
	จำนวนเห็ดเพื่อการยังชีพ	968.909	1	968.909	113.613	.000*
	จำนวนสินค้าอุปโภคบริโภคที่ซื้อจากร้านค้า	4145.636	1	4145.636	1057.000	.000*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 15 ผลการทดสอบสมมุติฐานทีละตัวแปร ได้แก่ รายได้ครัวเรือน

รายจ่ายครัวเรือน จำนวนพืชเพื่อการยังชีพ จำนวนสัตว์เพื่อการยังชีพ จำนวนเห็ดเพื่อการยังชีพ และจำนวนสินค้าอุปโภคบริโภคที่ซื้อจากร้านค้า พบว่า มีค่า Sig น้อยกว่า .05 นั่นคือก่อนและหลังการทดลอง ทุกตัวแปรมีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผลการดำเนินงานตามโครงการดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกตัวแปร จึงสรุปได้ว่าหลังการใช้รูปแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้านเศรษฐกิจโดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านดอนดู่ ต.ป่าสังข์ อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่มีความเข้มแข็งในการพึ่งพาตนเองของประชาชนดีขึ้นจากก่อนการใช้รูปแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

4. การคืนความรู้สู่ชุมชน

กิจกรรมคืนความรู้สู่ชุมชน ผู้วิจัยได้จัดเวทีคืนสู่ชุมชนเพื่อเป็นการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างคณะผู้วิจัยและชาวบ้าน เมื่อวันพุธที่ 1 สิงหาคม 2555 ณ ศูนย์การเรียนชุมชนบ้านดอนดู่ มีผู้เข้าร่วมประกอบด้วย คนในชุมชน นักพัฒนา และนักวิจัย ประกอบด้วย

กลุ่มที่ 1 ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนในหมู่บ้านดอนดู่ ต.ป่าสังข์ อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด ที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 22 คน

กลุ่มที่ 2 นักพัฒนา พัฒนาการชุมชนและกรรมการหมู่บ้าน จำนวน 10 คน ประกอบด้วย

1. นางสาวกาญจนา ทองเกษม พัฒนาการอำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

2. นางเยาวลักษณ์ สมุทรศรี นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ สำนักงานเกษตรอำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

3. นายสุรชัย นพไธสง ปศุสัตว์อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ร้อยเอ็ด\

4. นายบุรินทร์ นามโคตร ประมงอำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

5. นายเมฆินทร์ เฉนียง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลป่าสังข์ อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

6. นายคำพา บัวทุม ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 8 บ้านดอนดู่ ต.ป่าสังข์ อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด

7. นายพูนทวี วุฒิยา ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 8 บ้านดอนดู่ ต.ป่าสังข์ อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

8. นายฉลอง สุวรรณวิเศษ ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 8 บ้านดอนดู่ ต.ป่าสังข์ อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด

9. นายชมพู สุวรรณวิเศษ ส.อบต. หมู่ที่ 8 บ้านดอนดู่ ต.ป่าสังข์ อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด

10. นางสาวจารุภา วรรณสิงห์ ส.อบต. หมู่ที่ 8 บ้านดอนดู่ ต.ป่าสังข์ อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด

กลุ่มที่ 3 นักวิจัย จำนวน 10 คน ประกอบด้วย

1. นายโกมินทร์ กุลเวชกิจ ผู้วิจัย

2. นางสาวศิรินารถ บัวสอน นักศึกษาปริญญาเอก สาขายุทธศาสตร์การพัฒนาภูมิภาค มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม รุ่นที่ 2

3. นายวิเชียร ศิริจันทร์ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลป่าสังข์

4. นางสาวกฤติยา เศษจันทร์ รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลป่าสังข์

6. นางยุพา นรชาน หัวหน้าส่วนคลัง

7. นายสรศักดิ์ จันทร์เหลือง นักพัฒนาชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลป่าสังข์

8. นายสุภาพ ขันไชย กำนันตำบลป่าสังข์

9. นายวิพัฒน์ กอบัว รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลป่าสังข์

10. นายสมบัติ ขันไชย รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลป่าสังข์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

จึงสรุปผลการวิจัยได้ว่า รูปแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้านเศรษฐกิจโดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านดอนดู่ ต.ป่าสังข์ อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด ซึ่งมีทั้งหมดจำนวน 7 กิจกรรม ได้แก่ 1) การทัศนศึกษาดูงานจากชุมชนต้นแบบ 2) การเลี้ยงกบ 3) การเลี้ยงปลาดุก 4) การปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ 5) การเพาะเห็ด 6) การเลี้ยงเป็ด 7) การเลี้ยงไก่พันธุ์พื้นเมือง ซึ่งเป็นผลการวิจัยระยะที่ 2 จากนั้นผู้วิจัยได้นำมาเป็นรูปแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้านเศรษฐกิจโดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านดอนดู่ไปทดลองในการดำเนินงานตามรูปแบบที่ได้และกำหนดให้มีการวัดผลก่อนและหลังการดำเนินงาน พบว่า หลังการทดลองรูปแบบการพัฒนาดีขึ้นกว่าก่อนทดลอง อันนำมาซึ่งผลการวิจัยระยะที่ 3 เป็นผลที่ทำให้เกิดความสำเร็จของรูปแบบการพัฒนา จากปัจจัย 6 ด้าน

คือ ด้านรายได้ครัวเรือน รายจ่ายครัวเรือน จำนวนพืชเพื่อการยังชีพ จำนวนสัตว์เพื่อการยังชีพ จำนวนเห็ดเพื่อการยังชีพ และจำนวนสินค้าอุปโภคบริโภคที่ซื้อจากร้านค้า หลังการทดลองดีขึ้นกว่าก่อนการทดลอง ซึ่งสามารถเขียนเป็นแผนภาพ ได้ดังแผนภาพที่ 4.2

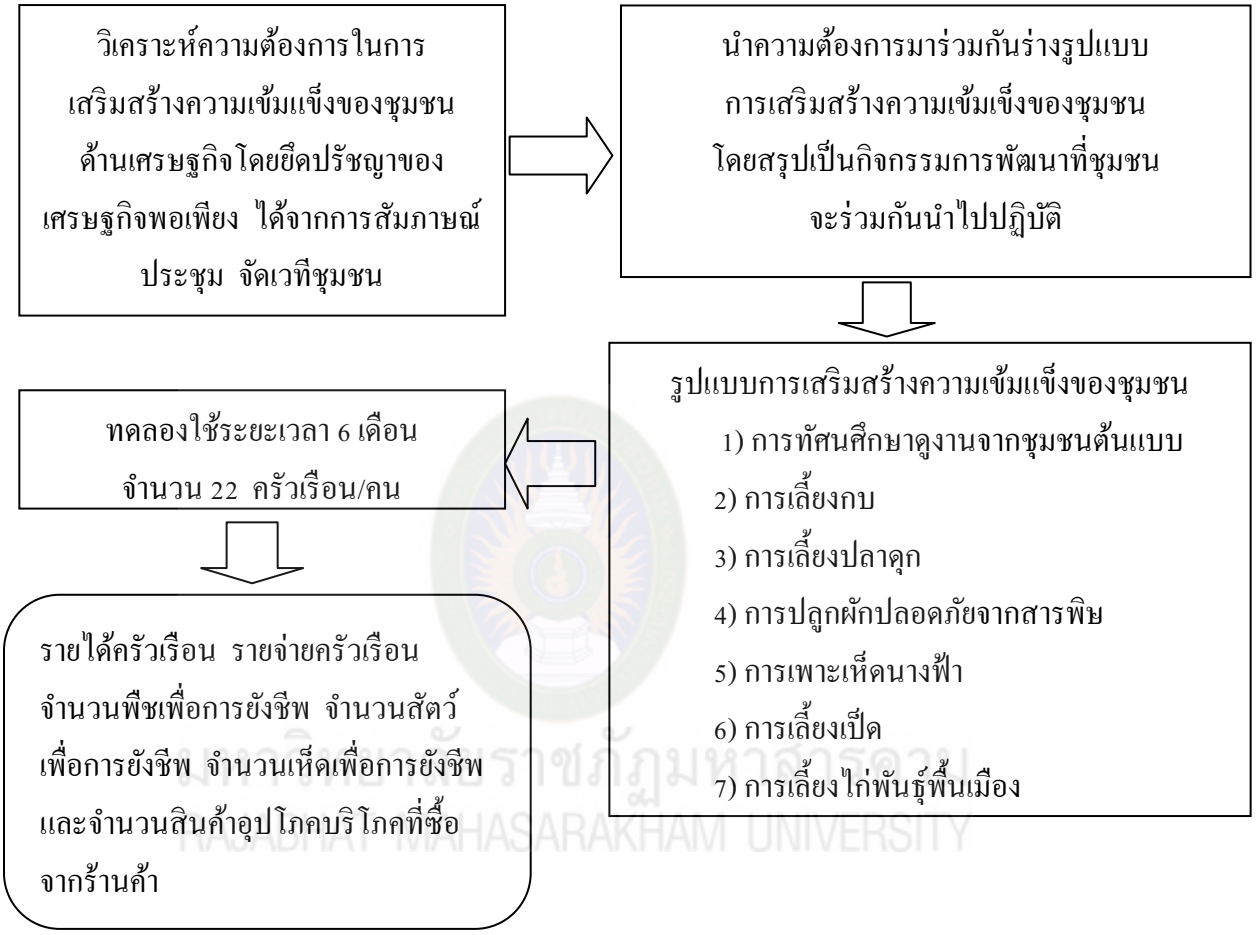

แผนภาพที่ 4 กระบวนการดำเนินการวิจัยรูปแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้านเศรษฐกิจโดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง